

Działalność przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 9 osób w 2019 r.

Activity of enterprises with up to 9 persons employed in 2019

Działalność przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 9 osób w 2019 r.

Activity of enterprises with up to 9 persons employed in 2019

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Łodzi, Główny Urząd Statystyczny, Departament Przedsiębiorstw
Statistical Office in Łódź, Statistics Poland, Enterprises Department

pod kierunkiem
supervised by

Piotr Ryszard Cmela
Aneta Płatek

Zespół autorski

Editorial team

Artur Mikulec, Jerzy Harbat, Aleksandra Foryś
Aneta Staszek, Agnieszka Mirończuk

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Anna Buczek-Toboła
Małgorzata Dąbrowska

ISSN 2392-0750

Publikacja dostępna na stronie

Publication available on website

<http://stat.gov.pl/>

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data – please indicate the source

Przedmowa

Prezentujemy Państwu kolejną edycję publikacji poświęconej działalności gospodarczej przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 9 osób, wydaną w serii „Analizy statystyczne”. Informacje przedstawione w opracowaniu pochodzą z realizowanego przez Urząd Statystyczny w Łodzi rocznego reprezentacyjnego badania mikroprzedsiębiorstw.

Publikacja ma charakter analityczny i zawiera opis wyników działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw w 2019 r. według rodzaju prowadzonej działalności, jak i w przekroju terytorialnym. W szczególności analizie podlegały: liczba mikroprzedsiębiorstw, liczba osób pracujących i przeciętne zatrudnienie, a także wysokość wynagrodzeń, wartość przychodów i kosztów, wartość sprzedaży detalicznej i hurtowej oraz wyniki działalności gastronomicznej mikroprzedsiębiorstw.

Zachęcamy Państwa do korzystania z pełnego zakresu danych w wersji elektronicznej w postaci tabelic stanowiących integralną część publikacji, które zostały udostępnione na stronie internetowej <http://stat.gov.pl/publikacje>.

Mamy nadzieję, że niniejsza publikacja będzie cennym źródłem informacji dla wszystkich osób zainteresowanych działalnością mikroprzedsiębiorstw w Polsce.

Będziemy zobowiązani za wszelkie uwagi i sugestie dotyczące tematyki i struktury opracowania, co pozwoli na wzbogacenie zawartości i lepsze dostosowanie kolejnych edycji publikacji do potrzeb odbiorców.

Dziękujemy wszystkim respondentom za zaangażowanie w wypełnianie formularza SP-3 *Sprawozdanie o działalności gospodarczej przedsiębiorstw*, będącego bazą do opracowania tej publikacji.

Zastępca Dyrektora
Departamentu Przedsiębiorstw

Aneta Płatek

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Łodzi

dr Piotr Ryszard Cmela

Łódź, grudzień 2020 r.

Preface

We present You the next edition of the publication dedicated to the economic activity of enterprises with up to 9 persons employed, issued in the series „Statistical analyses“. The information presented in the study comes from the annual sample survey of microenterprises carried out by the Statistical Office in Łódź.

The publication is an analysis including description of economic activity results of microenterprises in 2019 both on the NACE sections level and voivodships level. In particular, the analysis covered: the number of microenterprises, the number of persons employed and average paid employment, as well as the amount of wages and salaries, the value of revenues and costs, the value of retail sales and wholesale, as well as the results of the catering activity of microenterprises.

We encourage You to use the full range of electronic data available in the form of tables on the website <http://stat.gov.pl/publikacje>, which constitute an integral part of this publication.

We hope that this publication will be a valuable source of information for anyone interested in the activity of microenterprises in Poland.

We will be grateful for any comments and suggestions regarding the subject and structure of the study, which will allow us to enrich the content and to prepare better adaptation of subsequent editions of the publication to the needs of recipients.

We would like to thank all Respondent who filled out *SP-3 Report on economic activity of enterprises*, which is the basic source for the development of this publication.

Deputy Director
of the Enterprises Department

Aneta Płatek

Director
of the Statistical Office in Łódź

Piotr Ryszard Cmela, Ph.D.

Łódź, December 2020

Spis treści

Contents

Przedmowa.....	3
Preface.....	4
Spis treści.....	5
Contents	5
Spis tablic	6
List of tables	6
Spis wykresów	7
List of charts	7
Spis map	8
List of maps	8
Objaśnienia znaków umownych i ważniejsze skróty	9
Symbols and main abbreviations.....	9
Synteza.....	12
Executive summary	14
Rozdział 1. Podstawowe dane o mikroprzedsiębiorstwach w latach 2014–2019.....	16
Chapter 1. Basic data on microenterprises in 2014–2019	16
Rozdział 2. Wyniki badania mikroprzedsiębiorstw według sekcji PKD.....	21
Chapter 2. Microenterprises survey results by NACE sections.....	21
Rozdział 3. Wyniki badania mikroprzedsiębiorstw według województw	31
Chapter 3. Microenterprises survey results by voivodships	31
Rozdział 4. Wyniki badania mikroprzedsiębiorstw według województw oraz sekcji PKD	42
Chapter 4. Microenterprises survey results by voivodships and NACE sections.....	42
Uwagi metodologiczne.....	50
Methodological notes	56

Spis tablic

List of tables

1. Liczba mikroprzedsiębiorstw i pracujących	16
1. Number of microenterprises and persons employed.....	16
2. Podstawowe wskaźniki działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw.....	17
2. Basic microenterprises' economic activity indicators	17
3. Wskaźniki finansowe działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw	19
3. Finance microenterprises' economic activity indicators.....	19
4. Sprzedaż detaliczna, hurtowa, produkcja budowlano-montażowa i przychody z działalności gastronomicznej	20
4. Retail sale, wholesale, construction and assembly production and revenues from catering activity	20
5. Liczba mikroprzedsiębiorstw i pracujących, przychody ogółem według sekcji PKD w 2019 r.....	22
5. Number of microenterprises, persons employed and total revenues by NACE sections in 2019	22
6. Liczba mikroprzedsiębiorstw według liczby pracujących w głównym miejscu pracy oraz sekcji PKD w 2019 r.	23
6. Microenterprises by number of persons employed in the main workplace and NACE sections in 2019.....	23
7. Zmiany rodzaju prowadzonej działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw w oparciu o dane rejestrowe oraz wyniki badania w 2019 r.	25
7. Changes in the type of economic activity conducted by microenterprises based on register data and survey results in 2019	25
8. Wskaźniki zatrudnienia i wynagrodzeń w mikroprzedsiębiorstwach według sekcji PKD w 2019 r.....	28
8. Indicators of paid employment and gross wages and salaries in microenterprises by NACE sections in 2019.....	28
9. Podstawowe dane i wskaźniki działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw według województw w 2019 r.	31
9. Basic data and microenterprises' economic activity indicators by voivodships in 2019	31
10. Przychody ogółem i wynagrodzenia brutto mikroprzedsiębiorstw według województw w 2019 r.	35
10. Total revenues and gross wages and salaries in microenterprises by voivodeships in 2019	35
11. Sprzedaż detaliczna i hurtowa mikroprzedsiębiorstw według województw w 2019 r.	38
11. Retail sale and wholesale of microenterprises by voivodships in 2019	38
12. Liczba mikroprzedsiębiorstw według województw oraz sekcji PKD w 2019 r.	42
12. Number of microenterprises by voivodships and NACE sections in 2019	42
13. Pracujący na 1000 mikroprzedsiębiorstw według województw oraz sekcji PKD w 2019 r.....	45
13. Persons employed per 1000 microenterprises by voivodships and NACE sections in 2019	45
14. Miesięczne przychody na 1 pracującego według województw oraz sekcji PKD w 2019 r.....	47
14. Monthly revenues per 1 person employed by voivodships and NACE sections in 2019.....	47
15. Miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego według województw oraz sekcji PKD w 2019 r.	48
15. Monthly gross wages and salaries per 1 paid employee by voivodships and NACE sections in 2019.....	48

Spis wykresów

List of charts

1. Przeciętne zatrudnienie i wynagrodzenia brutto.....	17
1. Average paid employment, gross wages and salaries.....	17
2. Miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego.....	18
2. Monthly gross wages and salaries per 1 paid employee.....	18
3. Przychody i koszty ogółem, wynik finansowy brutto na 1 mikroprzedsiębiorstwo.....	19
3. Total revenues and total costs, gross financial result per 1 microenterprise.....	19
4. Struktura mikroprzedsiębiorstw według sekcji PKD w 2019 r.....	21
4. Structure of microenterprises by NACE sections in 2019.....	21
5. Struktura mikroprzedsiębiorstw, pracujących i przychodów dla sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych oraz sektora usług w 2019 r.....	23
5. Structure of microenterprises, persons employed and revenues for section trade; repair of motor vehicle and services in 2019.....	23
6. Udział mikroprzedsiębiorstw do 1 osoby pracującej w mikroprzedsiębiorstwach ogółem według sekcji PKD w 2019 r.....	24
6. The share of microenterprises up to 1 person employed in total microenterprises by NACE sections in 2019.....	24
7. Mikroprzedsiębiorstwa na 100 tys. ludności według sekcji PKD w 2019 r.....	26
7. Microenterprises per 100 thousand population by NACE sections in 2019.....	26
8. Pracujący na 1000 mikroprzedsiębiorstw według sekcji PKD w 2019 r.....	27
8. Persons employed per 1000 microenterprises by NACE sections in 2019.....	27
9. Miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego według sekcji PKD w 2019 r.....	29
9. Monthly gross wages and salaries per 1 paid employee by NACE sections in 2019.....	29
10. Miesięczne przychody na 1 pracującego według sekcji PKD w 2019 r.....	30
10. Monthly revenues per 1 person employed by NACE sections in 2019.....	30
11. Struktura mikroprzedsiębiorstw i pracujących według województw w 2019 r.....	32
11. Structure of microenterprises and persons employed by voivodships in 2019.....	32
12. Miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego według województw w 2019 r.....	34
12. Monthly gross wages and salaries per 1 paid employee by voivodships in 2019.....	34
13. Struktura przychodów z działalności gastronomicznej według województw w 2019 r.....	39
13. The structure of revenues from catering activity by voivodships in 2019.....	39
14. Struktura produkcji budowlano-montażowej według województw w 2019 r.....	40
14. The structure of construction and assembly production by voivodships in 2019.....	40
15. Udział produkcji budowlano-montażowej w przychodach mikroprzedsiębiorstw według województw w 2019 r.....	41
15. The share of construction and assembly production in revenues of microenterprises by voivodships in 2019.....	41
16. Struktura pracujących w mikroprzedsiębiorstwach według województw oraz sekcji PKD w 2019 r.....	44
16. Structure of persons employed in microenterprises by voivodships and NACE sections in 2019.....	44

Spis map

List of maps

1. Mikroprzedsiębiorstwa na 1000 ludności w 2019 r.	33
1. Microenterprises per 1000 population in 2019.....	33
2. Miesięczne przychody na 1 pracującego w 2019 r.	36
2. Monthly revenues per 1 person employed in 2019.....	36
3. Wskaźnik rentowności obrotu brutto mikroprzedsiębiorstw w 2019 r.	37
3. Gross turnover profitability indicator of microenterprises in 2019	37
4. Wynik finansowy brutto na 1 mikroprzedsiębiorstwo w 2019 r.	37
4. Gross financial result per 1 microenterprise in 2019.....	37
5. Przychody mikroprzedsiębiorstw z sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych w 2019 r.	46
5. Revenues of microenterprises in the area of trade; repair of motor vehicles in 2019.....	46
6. Wynagrodzenia brutto mikroprzedsiębiorstw z sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych w 2019 r.	46
6. Gross wages and salaries of microenterprises in the area of trade; repair of motor vehicles in 2019.....	46

Objaśnienia znaków umownych i ważniejsze skróty

Symbols and main abbreviations

Znaki umowne

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	oznacza, że zjawisko nie wystąpiło indicates that magnitude zero
Zero: (0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit
Kropka (.)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless
„W tym” “Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given

Skróty

Abbreviations

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
tys.	tysiąc thousand
mln	milion million
mld	miliard billion
PKD	Polska Klasyfikacja Działalności Polish Classification of Activities
NACE	Statistical classification of economic activities in the European Community

Skróty i pełne nazwy według PKD 2007 stosowane w publikacji

Abbreviations and full names according to NACE Rev. 2 used in the publication

Skrót Abbreviation	Pełna nazwa Full name
- -	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing
- -	Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying
- -	Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę Electricity, gas, steam and air conditioning supply	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do ukła- dów klimatyzacyjnych Electricity, gas steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami, rekultywacja Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją Water supply; sewerage, waste management and reme- diation activities
- -	Budownictwo Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samo- chodowych, włączając motocykle Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, including motorcycles
- -	Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia Accommodation and catering	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi Accommodation and food service activities
- -	Informacja i komunikacja Information and communication
- -	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości -	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości Real estate activities
- -	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities

Skrót Abbreviation	Pełna nazwa Full name
Administrowanie i działalność wspierająca -	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca Administrative and support service activities
- -	Edukacja Education
- -	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities
Kultura, rozrywka i rekreacja -	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation
- -	Pozostała działalność usługowa Other service activities

Synteza

W 2019 r. w Polsce liczba mikroprzedsiębiorstw wyniosła 2 213,9 tys. i w stosunku do roku poprzedniego wzrosła o 67,9 tys. jednostek, tj. o 3,2%. Analizując zbiorowość przedsiębiorstw do 9 osób pracujących w latach 2014–2016 zaobserwowano, że ich liczba wzrastała z roku na rok średnio o 4,7%, a w okresie 2016–2019 o 3,4% średniorocznie.

Liczba pracujących w mikroprzedsiębiorstwach w 2019 r. wyniosła 4 229,2 tys., a zatem wzrosła w stosunku do roku poprzedniego o 56,0 tys. osób, tj. o 1,3%. Większa liczba mikroprzedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą przekładała się na większą liczbę pracujących w tych jednostkach w całym analizowanym okresie (2014–2019) – średniorocznie omawiany wzrost kształtował się na poziomie 3,4%.

W 2019 r. przychody ogółem kształtowały się na poziomie 1 410,5 mld zł, a koszty ogółem na poziomie 1 212,5 mld zł (w stosunku do roku poprzedniego wzrosły odpowiednio o 6,6% i 5,5%). W latach 2014–2019 występował systematyczny wzrost zarówno przychodów, jak i kosztów mikroprzedsiębiorstw, w analizowanym okresie przychody mikroprzedsiębiorstw wzrosły łącznie o 59,5%, a koszty o 56,3%. Najwyższy wskaźnik poziomu kosztów odnotowano w 2016 r. – 88,1%, a najniższy w 2019 r. – 86,0%. Średnioroczna dynamika przychodów wyniosła 109,8, a kosztów 109,3.

W 2019 r. najwięcej jednostek o liczbie pracujących do 9 osób (1 201,9 tys. tj. 54,3% wszystkich mikroprzedsiębiorstw) prowadziło działalność gospodarczą w zakresie usług¹. Pozostałe, znaczące pod względem liczby mikroprzedsiębiorstw sekcje PKD to: handel; naprawa pojazdów samochodowych – 478,8 tys. (21,6%) oraz budownictwo – 321,1 tys. jednostek (8,1%). W 2019 r. wyżej wymienione sekcje PKD skupiały łącznie 2 001,8 tys. jednostek, które stanowiły 90,4% ogółu mikroprzedsiębiorstw.

Analizując stan oraz strukturę pracujących w mikroprzedsiębiorstwach według sekcji PKD w 2019 r. zaobserwowano, że najwięcej osób pracowało w sektorze usług – 2 028,3 tys. osób (tj. 48,0%) oraz w sekcjach: handel; naprawa pojazdów samochodowych – 1 087,6 tys. osób (25,7%) i budownictwo – 620,7 tys. osób (14,7%). W 2019 r. wyżej wymienione sekcje PKD skupiały łącznie 3 736,6 tys. osób, tj. 88,4% pracujących ogółem w mikroprzedsiębiorstwach.

Liczba mikroprzedsiębiorstw na 100 tys. ludności w Polsce w 2019 r. była najwyższa w sekcjach: handel; naprawa pojazdów samochodowych (1 247 jednostek na 100 tys. ludności), budownictwo (836 jednostek) oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (790 jednostek), a najniższa w sekcji rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (23 jednostki). W skali całego kraju wartość omawianego wskaźnika w 2019 r. wyniosła 5 768 jednostek na 100 tys. ludności wobec 5 587 w roku 2018.

Sekcją PKD o najwyższej liczbie pracujących na 1000 mikroprzedsiębiorstw w 2019 r. było zakwaterowanie i gastronomia (3 204 osoby na 1000 mikroprzedsiębiorstw), a sekcją o najniższej wartości wskaźnika – informacja i komunikacja (1 393 osoby). W skali całego kraju wartość omawianego wskaźnika kształtowała się na poziomie 1 910 osób na 1000 mikroprzedsiębiorstw.

Biorąc pod uwagę rodzaj prowadzonej działalności gospodarczej w 2019 r. największą część przychodów wszystkich mikroprzedsiębiorstw, tj. 39,6% (558,4 mld zł) wygenerowały jednostki działające w usługach oraz w sekcji handel i naprawa pojazdów samochodowych – 38,1% (537,9 mld zł).

¹ Zob. przypis 3

W 2019 r. mikroprzedsiębiorstwa z sekcji działalność finansowa i ubezpieczeniowa charakteryzowały się najwyższą wartością miesięcznych przychodów na 1 pracującego – 66,3 tys. zł. Najniższą wartość miesięcznych przychodów na 1 pracującego odnotowano w przedsiębiorstwach do 9 osób pracujących zajmujących się pozostałą działalnością usługową – 5,9 tys. zł, podczas gdy w skali całego kraju kształtował się on na poziomie 27,4 tys. zł.

Spośród 2 213,9 tys. mikroprzedsiębiorstw funkcjonujących w Polsce w 2019 r. najwięcej, tj. 19,7% (435,9 tys.) miało siedzibę na terenie województwa mazowieckiego, dalsze 10,6% (233,8 tys.) na terenie województwa śląskiego, a kolejne 10,1% (223,5 tys.) na terenie województwa wielkopolskiego. Najmniej jednostek o liczbie pracujących do 9 osób miało siedzibę na terenie województwa: opolskiego (2,0%, tj. 44,9 tys.), świętokrzyskiego (2,4%, 53,7 tys.) i lubuskiego (2,4%, 53,8 tys.).

Spośród ogółu pracujących (4 229,2 tys. osób) największy odsetek odnotowano w mikroprzedsiębiorstwach mających siedzibę w województwie: mazowieckim (18,7%, tj. 791,6 tys. osób), śląskim (10,9%, 460,5 tys.) oraz wielkopolskim (10,5%, 444,9 tys.). Natomiast województwa: opolskie (2,2%, tj. 92,0 tys. osób), podlaskie (2,4%, 103,3 tys.) i świętokrzyskie (2,4%, 103,5 tys.) charakteryzowały się najmniejszą liczbą pracujących ogółem.

Największą część przychodów jednostek o liczbie pracujących do 9 osób wypracowały mikroprzedsiębiorstwa województwa mazowieckiego 28,5% (tj. 402,6 mld zł), śląskiego 10,8% (152,8 mld zł) oraz wielkopolskiego 10,1% (142,3 mld zł). Jednostki z trzech wyżej wymienionych województw uzyskały łącznie 49,4% przychodów mikroprzedsiębiorstw ogółem, które w skali całego kraju kształtowały się na poziomie 1 410,5 mld zł.

Największy udział w generowaniu zarówno sprzedaży detalicznej, hurtowej, produkcji budowlano-montażowej, jak i przychodów z działalności gastronomicznej miały jednostki z województwa mazowieckiego, które wypracowały odpowiednio: 20,3% (tj. 46,2 mld zł) sprzedaży detalicznej ogółem, 33,2% (112,9 mld zł) sprzedaży hurtowej ogółem, 16,3% (19,4 mld zł) produkcji budowlano-montażowej ogółem oraz 18,0% (3,8 mld zł) przychodów z gastronomii ogółem. Najmniejszy udział w sprzedaży detalicznej oraz przychodów z działalności gastronomicznej osiągnęły jednostki o liczbie pracujących do 9 osób z województwa opolskiego – wyniósł on odpowiednio 2,0% (4,6 mld zł) oraz 1,6% (0,3 mld zł). W zakresie sprzedaży hurtowej ogółem oraz produkcji budowlano-montażowej najmniejszy odsetek stanowiły mikroprzedsiębiorstwa z województwa warmińsko-mazurskiego – odpowiednio 1,5% (5,1 mld zł) oraz 2,1% (2,4 mld zł).

Wskaźnik natężenia mikroprzedsiębiorstw w poszczególnych województwach w 2019 r. wahał się od 42 podmiotów na 1000 ludności w województwie warmińsko-mazurskim do 81 podmiotów na 1000 ludności w województwie mazowieckim.

Najwyższą wartość wskaźnika miesięcznych przychodów na 1 pracującego miały jednostki z województwa mazowieckiego (40 129 zł), a najniższą mikroprzedsiębiorstwa z województwa warmińsko-mazurskiego (19 850 zł).

Executive summary

In 2019 the number of microenterprises in Poland amounted to 2 213.9 thousand, which is an increase of 67.9 thousand units (i.e. 3.2%) compared to previous year. Analysis of the group of enterprises up to 9 persons employed in the period (2014–2016) indicates a systematic increase in the number of microenterprises – average about 4.7%, and in the last years (2016–2019) by 3.4% on average per year.

The number of persons employed in microenterprises in 2019 amounted to 4 229.2, which is an increase of 56.0 thousand persons (i.e. 1.3 %) in relation to the previous year. A higher number of microenterprises conducting business activity translated into a higher number of people working in these units through the analysed period (2014–2019) – the average annual growth was 3.4%.

In 2019 total revenues of microenterprises amounted to 1 410.5 billion PLN and total costs amounted to 1 212.5 billion PLN (in comparison to the previous year, they increased by 6.6% and 5.5% respectively). In 2014–2019, there was a systematic increase in both revenues and costs of microenterprises, in the analyzed period revenues of microenterprises increased by a total of 59.5% and costs by 56.3%. Cost level indicator in 2014–2019 ranged from 86.0% (2019) to 88.1% (2016). The average annual growth rate of revenues was 109.8 and growth rate of costs amounted to 109.3.

In 2019 most of the units with up to 9 persons employed (1 201.9 thousand, i.e. 54.3% of all microenterprises) conducted activity in the field of services¹. Other NACE sections, significant in the number of microenterprises were: trade; repair of motor vehicles – 478.8 thousand units (21.6%) and construction – 321.1 thousand units (8.1%). In 2019 to the above mentioned sections of NACE belonged a total of 2 001.8 thousand units, which accounted for 90.4% of all microenterprises.

Analyzing condition and structure of all persons employed in microenterprises according to NACE sections in 2019 it has been observed that most persons worked in the service's sector – 2 028.3 thousand persons (48.0%) and in following NACE sections: trade; repair of motor vehicles – 1 087.6 thousand persons (25.7%) and construction – 620.7 thousand persons (14.7%). In 2019 the above mentioned NACE groups accounted together for 3 736.6 thousand persons (i.e. 88.4% of all persons employed in microenterprises).

The number of microenterprises per 100 thousand population in Poland in 2019 was the highest in the sections: trade; repair of motor vehicles (1 247 units per 100 thousand population), construction (836 units) and professional, scientific and technical activities (790 units) and the lowest in agriculture, forestry and fishing (23 units per 100 thousand population). On the country level the value of this indicator in 2019 amounted to 5 768 units per 100 thousand population towards 5 587 in 2018.

NACE section with the highest number of persons employed per 1000 microenterprises in 2019 was accommodation and catering (3 204 persons employed per 1000 microenterprises), while the section with the lowest was information and communication (1 393 persons). On the country level the value of this indicator amounted to 1 910 persons per 1000 microenterprises.

Considering the type of economic activity conducted in 2019, the largest part of revenues of all microenterprises, i.e. 39.6% (558.4 billion PLN) was generated by units operating in services and the section of trade; repair of motor vehicles – 38.1% (537.9 billion PLN).

In 2019 microenterprises from the area of financial and insurance activities had the highest monthly revenues per 1 person employed – 66.3 thousand PLN.

¹ See footnote 3.

The lowest value of monthly revenues per 1 person employed in units with up to 9 persons employed was in other service activities – 5.9 thousand PLN, while on the country level it was 27.4 thousand PLN.

Among the 2 213.9 thousand microenterprises in Poland in 2019 the most were located in Mazowieckie Voivodship (19.7%, i.e. 435.9 thousand units), Śląskie (10.6%, 233.8 thousand) and Wielkopolskie (10.1%, 223.5 thousand). The least units with up to 9 persons employed had their headquarters in: Opolskie (2.0%, i.e. 44.9 thousand), Świętokrzyskie (2.4%, 53.7 thousand) and Lubuskie (2.4%, 53.8 thousand).

Among the 4 229.2 thousand of persons employed the largest share has been observed in microenterprises located in Mazowieckie Voivodship (18.7%, i.e. 791.6 thousand), Śląskie (10.9%, i.e. 460.5 thousand) and Wielkopolskie (10.5%, i.e. 444.9 thousand). While Opolskie (2.2%, tj. 92.0 thousand), Podlaskie (2.4%, 103.3 thousand) i Świętokrzyskie (2.4%, 103.5 thousand) had the lowest number of persons employed.

The largest share of revenues was generated by microenterprises located in Mazowieckie Voivodship (28.5%, i.e. 402.6 billion PLN), Śląskie (10.8%, i.e. 152.8 billion PLN) and Wielkopolskie (10.1%, i.e. 142.3 billion PLN). The units of these three voivodships generated a total of 49.4% (1 410.5 billion PLN) of surveyed enterprises' revenues.

The largest share in generating retail sales, wholesale, construction and assembly production as well as revenues from catering activity had units from Mazowieckie Voivodship, which incurred 20.3% (46.2 billion PLN) of total retail sales, 33.2% (112.9 billion PLN) of total wholesale, 16.3% (19.4 billion PLN) of total construction and assembly production and 18.0% (3.8 billion PLN) of total revenues from catering activity. The smallest share in retail sales and revenues from catering activity was recorded in microenterprises located in Opolskie Voivodship – it amounted to 2.0% (4.6 billion PLN) and 1.6% (0.3 billion PLN), respectively. In terms of total wholesale and construction and assembly production the smallest share had microenterprises from the Warmińsko-Mazurskie Voivodship – 1.5% (5.1 billion PLN) and 2.1% (2.4 billion PLN), respectively.

The intensity indicator of microenterprises in individual voivodships in 2019 ranged from 42 units per 1000 population in Warmińsko-Mazurskie Voivodship to 81 units per 1000 population in Mazowieckie Voivodship.

The highest monthly revenues per 1 person employed had units from Mazowieckie Voivodship (40 129 PLN) and the lowest from Warmińsko-Mazurskie Voivodship (19 850 PLN).

Rozdział 1.

Chapter 1.

Podstawowe dane o mikroprzedsiębiorstwach w latach 2014–2019

Basic data on microenterprises in 2014–2019

Liczba mikroprzedsiębiorstw² w Polsce w latach 2014–2016 wzrastała średnio z roku na rok o 4,7%, a w ostatnich czterech latach 2016–2019 o 3,4% średniorocznie. W 2019 r. działalność gospodarczą prowadziło 2 213,9 tys. przedsiębiorstw do 9 osób pracujących, a więc o 67,9 tys. jednostek więcej w stosunku do roku poprzedniego. W całym analizowanym okresie (od 2014 r.) liczba mikroprzedsiębiorstw wzrosła o 387,6 tys. jednostek tj. o 21,2% (zob. tabl. 1).

Tablica 1. Liczba mikroprzedsiębiorstw i pracujących
Table 1. Number of microenterprises and persons employed

Wyszczególnienie Specification	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba mikroprzedsiębiorstw ogółem Total number of microenterprises	1 826 302	1 905 020	2 004 047	2 073 621	2 146 019	2 213 941
w tym liczba mikroprzedsiębiorstw do 1 osoby pracującej ^a of which number of microenterprises up to 1 person employed ^a	1 289 288	1 332 453	1 412 079	1 473 763	1 522 355	1 599 052
Pracujący (stan w dniu 31.12) Persons employed (as of 31.12)	3 569 678	3 764 185	3 957 151	4 089 771	4 173 208	4 229 197

a Tj. liczba mikroprzedsiębiorstw, w których pracuje maksymalnie 1 osoba i jest to dla niej główne miejsce pracy.
a I.e. is the number of microenterprises in which a maximum of 1 person is employed, and it is its main workplace.

Spośród ogółu przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 9 osób działających w Polsce w 2019 r. 72,2% stanowiły mikroprzedsiębiorstwa do 1 osoby pracującej (w okresie 2014–2018 ich udział wahał się od 69,9% w 2015 r. do 71,1% w 2017 r.).

W latach 2014–2019 liczba mikroprzedsiębiorstw na 100 tys. ludności kształtowała się na poziomie od 4 746 do 5 768 jednostek (odpowiednio w pierwszym i ostatnim roku badanego okresu). Wzrost wartości wskaźnika natężenia mikroprzedsiębiorstw w tym okresie wynika zarówno z rosnącej liczby przedsiębiorstw, jak i spadającej liczby ludności w Polsce (zob. tabl. 2).

Liczba pracujących w mikroprzedsiębiorstwach w 2019 r. wyniosła 4 229,2 tys., a zatem wzrosła w stosunku do roku poprzedniego o 56,0 tys. osób. W okresie 2014–2019 średnioroczne tempo wzrostu liczby osób pracujących kształtowało się na poziomie 3,4%, przy czym z roku na rok wzrost liczby osób pracujących był coraz niższy (odpowiednio 5,4% na początku i 1,3% na końcu badanego okresu). W całym badanym okresie (2014–2019) liczba pracujących w mikroprzedsiębiorstwach wzrosła o 18,5%.

² W polskiej statystyce publicznej, zgodnie z zasadami obowiązującymi w statystyce europejskiej, za mikroprzedsiębiorstwo uważa się przedsiębiorstwo o liczbie pracujących do 9 osób. Dane prezentowane w niniejszej publikacji dotyczą wszystkich badanych sekcji PKD (łącznie z sekcją A i K) – patrz uwagi metodologiczne.

Analizując zmiany w zakresie pracujących i mikroprzedsiębiorstw zaobserwowano, że w latach 2014–2017 tempa ich wzrostu były podobne. W 2018 r. i w 2019 r. wzrost r/r liczby jednostek wyniósł odpowiednio 3,5% i 3,2%, a wzrost liczby osób w nich pracujących 2,0% i 1,3%. W efekcie liczba pracujących w przeliczeniu na 1000 mikroprzedsiębiorstw w latach 2014–2017 kształtowała się w przedziale od 1 955 do 1 976 osób, a w 2018 r. i 2019 r. spadła odpowiednio do 1 945 i 1 910 osób.

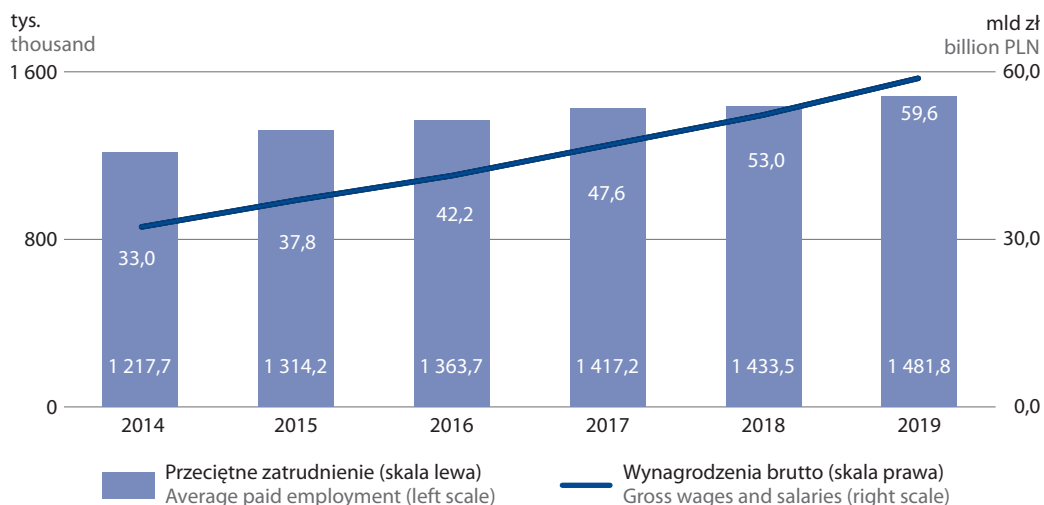
Tablica 2. Podstawowe wskaźniki działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw
Table 2. Basic microenterprises' economic activity indicators

Wyszczególnienie Specification	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Mikroprzedsiębiorstwa na 100 tys. ludności Microenterprises per 100 thousand population	4 746	4 954	5 215	5 397	5 587	5 768
Pracujący (stan w dniu 31.12) na 1000 mikroprzedsiębiorstw Persons employed (as of 31.12) per 1000 microenterprises	1 955	1 976	1 975	1 972	1 945	1 910
Przeciętne zatrudnienie na 1000 mikroprzedsiębiorstw Average paid employment per 1000 microenterprises	667	690	680	683	668	669

Przeciętne zatrudnienie w mikroprzedsiębiorstwach w 2019 r. wyniosło 1 481,8 tys. osób (zob. wykres 1) i wzrosło w stosunku do roku poprzedniego o 3,4% (w całym analizowanym okresie średni roczny wzrost „przeciętnego zatrudnienia” wyniósł 4,0%, a najwyższy wzrost r/r odnotowano w 2015 – 7,9%). Najniższą wartość wskaźnika liczby osób zatrudnionych na 1000 mikroprzedsiębiorstw odnotowano w 2014 r. (667 osób), a najwyższą w 2015 r. (690 osób). W 2019 r. wartość tego wskaźnika wyniosła 669 osób.

Analizując zmiany jakie zaszły w ciągu ostatnich sześciu lat w zakresie liczby mikroprzedsiębiorstw i przeciętnego zatrudnienia można zauważyć znaczne podobieństwo pod względem tempa ich wzrostu. W 2019 r. – w stosunku do roku 2014 – liczba jednostek wzrosła o 21,2% a przeciętne zatrudnienie w mikroprzedsiębiorstwach wzrosło o 21,7%.

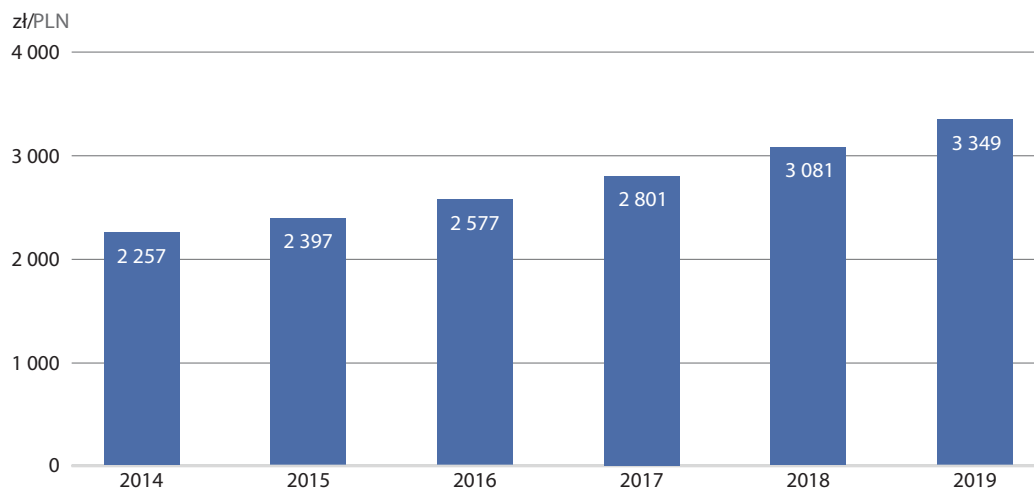
Wykres 1. Przeciętne zatrudnienie i wynagrodzenia brutto
Chart 1. Average paid employment, gross wages and salaries

Kwota wynagrodzeń brutto w jednostkach do 9 osób pracujących w latach 2014–2019 wzrosła z 33,0 mld zł do 59,6 mld zł. Średnioroczny wzrost wartości wynagrodzeń brutto w tym okresie wyniósł 12,6% – najwyższy ich wzrost 14,7% r/r odnotowano w 2015 r., w kolejnych latach był on na wyrównanym poziomie i wynosił odpowiednio 11,5% (2016 r.), 12,9% (2017 r.), 11,3% (2018 r.) i 12,4% (2019 r.). Udział wynagrodzeń brutto w kosztach ogółem w 2014 r. wyniósł 4,3%, w kolejnych latach systematycznie wzrastał – do 4,9% w 2019 r. (z wyjątkiem 2018 r., w którym odnotowano spadek omawianego udziału do 4,6%).

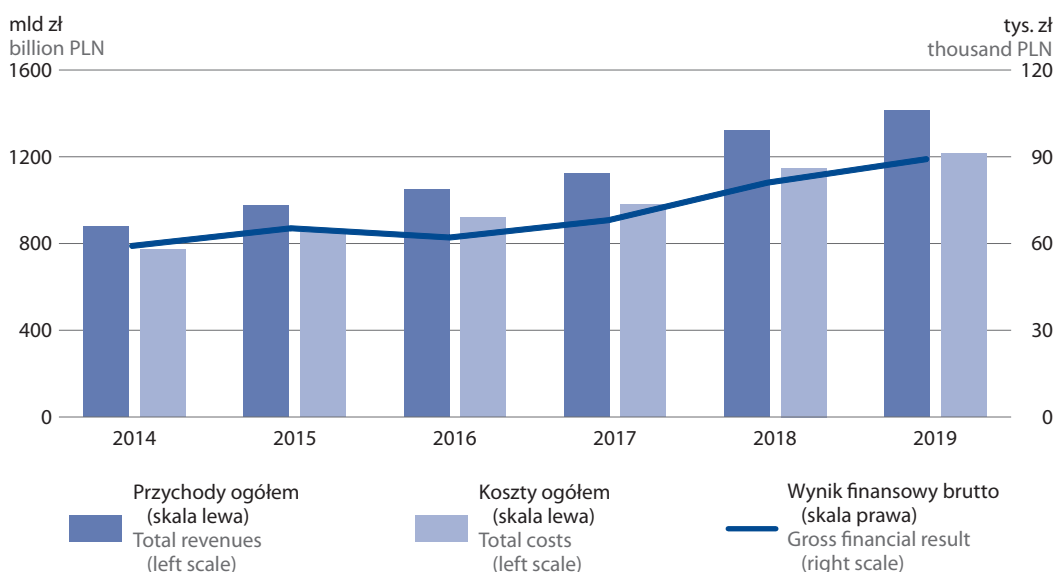
W badanym okresie odnotowano również systematyczny wzrost miesięcznego wynagrodzenia brutto na 1 zatrudnionego – z 2 257 zł w 2014 r. do 3 349 zł w 2019 r., ponieważ kwota wynagrodzeń ogółem wypłacanych zatrudnionym w mikroprzedsiębiorstwach wzrastała szybciej niż przeciętna liczba osób w nich zatrudnionych (zob. wykres 2).

Wykres 2. Miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego
Chart 2. Monthly gross wages and salaries per 1 paid employee

W 2019 r. przychody ogółem kształtowały się na poziomie 1 410,5 mld zł, a koszty ogółem na poziomie 1 212,5 mld zł (w stosunku do roku poprzedniego wzrosły odpowiednio o 6,6% i 5,5%). W latach 2014–2019 występował systematyczny wzrost zarówno przychodów, jak i kosztów mikroprzedsiębiorstw (zob. wykres 3), w analizowanym okresie przychody mikroprzedsiębiorstw wzrosły łącznie o 59,5%, a koszty o 56,3%. Najwyższy wskaźnik poziomu kosztów odnotowano w 2016 r. – 88,1%, a najniższy udział kosztów w przychodach w 2019 r. – 86,0%. Średnioroczna dynamika przychodów wyniosła 109,8, a kosztów 109,3.

Wykres 3. Przychody i koszty ogółem, wynik finansowy brutto na 1 mikroprzedsiębiorstwo
Chart 3. Total revenues and total costs, gross financial result per 1 microenterprise

W 2019 r. nadwyżka przychodów nad kosztami na 1 mikroprzedsiębiorstwo wyniosła 89,4 tys. zł – w porównaniu z 2018 r. wzrosła zatem o 8,1 tys. zł, a w odniesieniu do 2014 r. o 30,0 tys. zł. Miesięczne przychody na 1 pracującego, które w 2019 r. wyniosły 27 364 zł – w porównaniu z 2018 r. wzrosły o 933 zł, a w odniesieniu do 2014 r. o 5 688 zł. Korzystna sytuacja występowała także w przypadku wskaźnika rentowności obrotu brutto, który wzrósł z 12,3% w 2014 r. do 14,0% w 2019 r. (z wyjątkiem 2016 r. – spadek do 11,9%) (zob. tabl. 3).

Tablica 3. Wskaźniki finansowe działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw
Table 3. Finance microenterprises' economic activity indicators

Wyszczególnienie Specification	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Wynik finansowy brutto na 1 mikroprzedsiębiorstwo w zł Gross financial result per 1 microenterprise in PLN	59 397	65 541	62 319	68 354	81 293	89 401
Miesięczne przychody na 1 pracującego w zł Monthly revenues per 1 person employed in PLN	21 676	22 609	23 001	24 055	26 431	27 364
Wskaźnik rentowności obrotu brutto w % Gross turnover profitability indicator in %	12,3	12,8	11,9	12,6	13,2	14,0

W Polsce w latach 2014–2019 występował systematyczny wzrost wartości sprzedaży detalicznej mikroprzedsiębiorstw (zob. tabl. 4). Najwyższą dynamikę wartości sprzedaży detalicznej w stosunku do roku poprzedniego odnotowano w latach 2015–2017 (wyniosła ona odpowiednio 104,8, 104,7 i 104,8). W 2019 r. sprzedaż detaliczna jednostek do 9 osób pracujących kształtowała się na poziomie 227,2 mld zł i w stosunku do roku poprzedniego zwiększyła się o 3,7%.

Tablica 4. Sprzedaż detaliczna, hurtowa, produkcja budowlano-montażowa i przychody z działalności gastronomicznej

Table 4. Retail sale, wholesale, construction and assembly production and revenues from catering activity

Wyszczególnienie Specification	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Sprzedaż detaliczna w mln zł Retail sale in million PLN	185 762	194 643	203 750	213 459	219 146	227 219
Sprzedaż hurtowa w mln zł Wholesale in million PLN	234 621	247 473	265 395	303 628	327 987	340 372
Produkcja budowlano-montażowa w mln zł Construction and assembly produc- tion in million PLN	77 370	82 665	89 748	100 178	112 712	118 756
Przychody z działalności gastronomicznej w mln zł Sales revenues from catering activity in million PLN	11 145	12 174	13 438	14 822	17 111	20 851

Wartość sprzedaży hurtowej mikroprzedsiębiorstw w Polsce również systematycznie wzrastała w badanym okresie, przy czym średnie tempo wzrostu sprzedaży hurtowej w latach 2014–2019 było znacznie wyższe niż w sprzedaży detalicznej (4,1%) i wyniosło 7,7%. Najwyższy wzrost wartości sprzedaży hurtowej mikroprzedsiębiorstw r/r odnotowano w 2017 r. – 14,4%. W 2019 r. sprzedaż hurtowa jednostek do 9 osób pracujących wyniosła 340,4 mld zł, i w stosunku do roku poprzedniego zwiększyła się o 3,8%.

W latach 2014–2019 przychody z działalności gastronomicznej mikroprzedsiębiorstw stanowiły niewielką część ich przychodów ogółem. Jednak tempo wzrostu ich wartości (w porównaniu ze sprzedażą detaliczną i hurtową) było najwyższe – średniorocznie wyniosło 13,3%. Wartość przychodów z działalności gastronomicznej wzrosła z 11,1 mld zł w 2014 r. do 20,9 mld zł w 2019 r., a więc o 87,1%, a najwyższy wzrost r/r odnotowano w 2019 r. – wyniósł on 21,9%.

W badanym okresie (2014–2019) średnioroczny wzrost wartości produkcji budowlano-montażowej jednostek o liczbie pracujących do 9 osób wyniósł 8,9%. Wartość tego rodzaju produkcji w 2019 r. wyniosła 118,8 mld zł i w stosunku do roku 2018 wzrosła o 5,4%, a w porównaniu z rokiem 2014 o 53,5%. Najwyższy udział wartości produkcji budowlano-montażowej w przychodach ogółem odnotowano w 2017 r. – 8,9%, a najniższy w 2019 r. – 8,4%.

Rozdział 2.

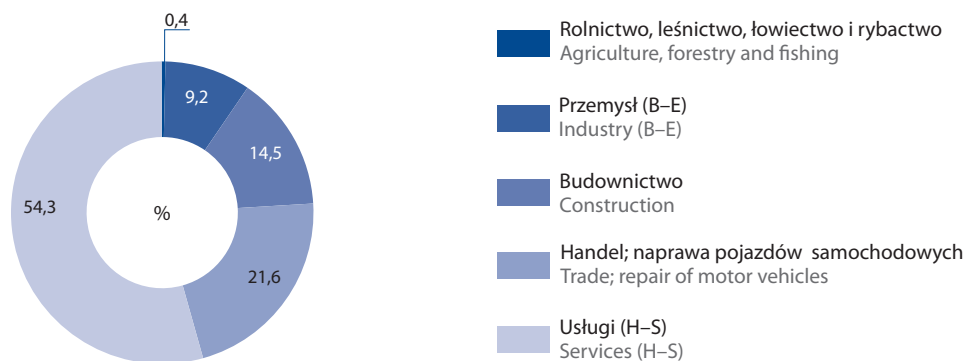
Chapter 2.

Wyniki badania mikroprzedsiębiorstw według sekcji PKD

Microenterprises survey results by NACE sections

Ze względu na przeważający rodzaj prowadzonej działalności gospodarczej w 2019 r. największy udział w mikroprzedsiębiorstwach miały jednostki prowadzące działalność w zakresie usług³ (54,3%). W porównaniu z rokiem poprzednim ich zbiorowość zwiększyła się z 1 176,9 tys. do 1 201,9 tys. jednostek tj. o 2,1%. Przedsiębiorstwa do 9 osób pracujących, prowadzące działalność gospodarczą związaną z handlem i naprawą pojazdów samochodowych stanowiły drugą pod względem wielkości grupę mikroprzedsiębiorstw – 478,8 tys. (21,6% z ogółu), a ich liczba wzrosła w stosunku do roku poprzedniego o 2,0%. W latach 2014–2018 zaobserwowano zwiększający się odsetek mikroprzedsiębiorstw sektora usług z 52,4% w 2014 r. do 54,8% w 2018 r. (nieznaczny spadek nastąpił w 2019 r. – 54,3%) przy zmniejszającym się udziale jednostek handlowych z 26,0% w 2014 r. do 21,6% w 2019 r. (zob. wykres 4).

Wykres 4. Struktura mikroprzedsiębiorstw według sekcji PKD w 2019 r.
Chart 4. Structure of microenterprises by NACE sections in 2019

W 2019 r. najwyższym tempem wzrostu charakteryzowały się mikroprzedsiębiorstwa prowadzące działalność budowlaną – w stosunku do roku poprzedniego ich liczba zwiększyła się o 8,1% (z 296,9 tys. do 321,1 tys. jednostek), a w okresie sześcioletnim od 2014 r. o 45,3%. Sytuacja mikroprzedsiębiorstw działających w przemyśle⁴ była najbardziej ustabilizowana – w stosunku do roku 2018 ich zbiorowość zwiększyła się o 5,0%, a średnioroczne tempo wzrostu ich liczby w latach 2014–2019 wyniosło 4,3%.

³W niniejszej publikacji dokonano grupowania danych w stosunku do ogólnie przyjętych przekrojów klasyfikacyjnych ujmując pod pojęciem „usług” sekcje (H-S): H – transport i gospodarka magazynowa; I – zakwaterowanie i gastronomia; J – informacja i komunikacja; K – działalność finansowa i ubezpieczeniowa; L – obsługa rynku nieruchomości; M – działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; N – administrowanie i działalność wspierająca; P – edukacja; Q – opieka zdrowotna i pomoc społeczna; R – kultura, rozrywka i rekreacja; S – pozostała działalność usługowa – patrz uwagi metodologiczne.

⁴Pod pojęciem „przemysł” uwzględniono sekcje (B-E): B – górnictwo i wydobywanie; C – przetwórstwo przemysłowe, D – wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę; E – dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami, rekultywacja.

Zmiany w stanie i strukturze osób pracujących w mikroprzedsiębiorstwach w badanym okresie były odzworowaniem zmian w stanie i strukturze mikroprzedsiębiorstw. W 2019 r. najwięcej osób pracowało w sektorze usług – 2 028,3 tys. osób, tj. 48,0% wszystkich pracujących w mikroprzedsiębiorstwach i ich liczba wzrosła w stosunku do roku poprzedniego o 0,9% (tj. o 18,0 tys. osób). Drugą sekcją o największej liczbie pracujących był handel i naprawa pojazdów samochodowych – 1 087,6 tys. osób stanowiło 25,7% ogółu pracujących. W działalności handlowej w 2019 r. w stosunku do roku 2018 odnotowano spadek liczby pracujących o 0,5% (tj. o 5,7 tys. osób). W tym samym czasie (2019 r.) w budownictwie pracowało 620,7 tys. osób, tj. 14,7% ogółu pracujących, przy czym zarówno w stosunku do 2018 r., jak i do 2014 r. w budownictwie odnotowano największy wzrost liczby pracujących – odpowiednio o 4,7% i o 37,1%. Udział pracujących w mikroprzedsiębiorstwach prowadzących działalność przemysłową w ostatnich latach utrzymywał się na podobnym poziomie – w 2019 r. wyniósł 11,1% (tj. 471,2 tys. osób). Przy czym w przemyśle w 2019 r. w stosunku do roku poprzedniego liczba pracujących wzrosła o 3,8% (tj. o 17,2 tys. osób).

Tablica 5. Liczba mikroprzedsiębiorstw i pracujących, przychody ogółem według sekcji PKD w 2019 r.
Table 5. Number of microenterprises, persons employed and total revenues by NACE sections in 2019

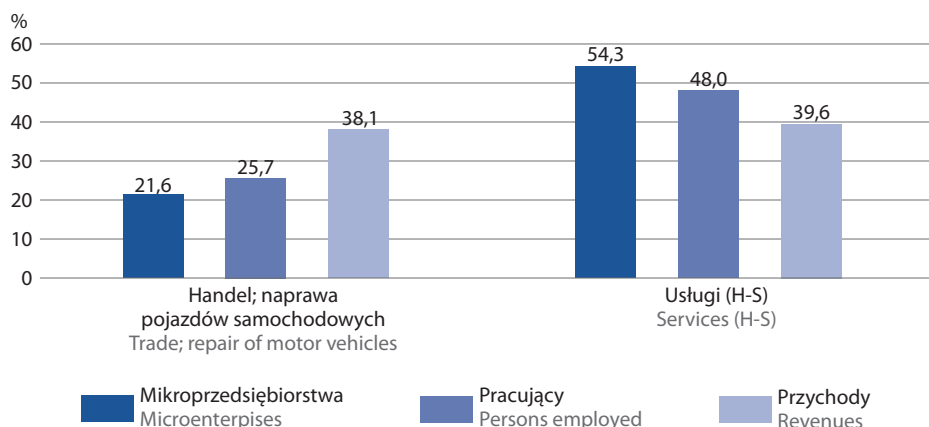
Wyszczególnienie Specification	Liczba mikroprzedsiębiorstw Number of microenterprises	Pracujący ogółem (stan w dniu 31.12) Persons employed (as of 31.12)	Przychody ogółem w mln zł Total revenues in million PLN
OGÓŁEM TOTAL	2 213 941	4 229 197	1 410 453,9
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	8 978	21 494	3 985,2
Przemysł (sekcje B–E) Industry (B–E sections)	203 193	471 151	140 520,9
Budownictwo Construction	321 094	620 658	169 693,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles	478 764	1 087 622	537 889,1
Usługi (sekcje H–S) Services (H–S sections)	1 201 911	2 028 272	558 365,6

Biorąc pod uwagę rodzaj prowadzonej działalności gospodarczej w 2019 r. największą część przychodów wszystkich mikroprzedsiębiorstw, tj. 39,6% (558,4 mld zł) wygenerowały jednostki działające w usługach oraz w sekcji handel i naprawa pojazdów samochodowych – 38,1% (537,9 mld zł). W porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano wzrost przychodów o 4,8% (w usługach) i 0,9% (w handlu), a w stosunku do 2014 r. wzrosły one odpowiednio o 69,0% i o 39,3%. Pozostałą część przychodów mikroprzedsiębiorstw w 2019 r., tj. 22,3% wygenerowały jednostki należące do sekcji: budownictwo (169,7 mld zł), przemysł (140,5 mld zł) oraz rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (4,0 mld zł) (zob. tabl. 5). Mikroprzedsiębiorstwa należące do sekcji przemysł charakteryzowały się najwyższą dynamiką wartości przychodów ogółem – 127,1 w porównaniu z 2018 r. i 201,7 w stosunku do roku 2014 (wzrost odpowiednio o 27,1% i o 101,7%).

Analizując łącznie dane o liczbie mikroprzedsiębiorstw i pracujących oraz przychodach w 2019 r. według rodzaju prowadzonej działalności gospodarczej zaobserwowano, że 21,6% wszystkich mikroprzedsiębiorstw działało w handlu (skupiało 25,7% osób pracujących) i wygenerowało 38,1% (537,9 mld zł) przychodów mikroprzedsiębiorstw ogółem (zob. wykres 5). W sektorze usług za zbliżony udział przychodów, tj. 39,6% (558,4 mld zł) odpowiadało 54,3% jednostek (skupiających 48,0% osób pracujących).

Wykres 5. Struktura mikroprzedsiębiorstw, pracujących i przychodów dla sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych oraz sektora usług w 2019 r.

Chart 5. Structure of microenterprises, persons employed and revenues for section trade; repair of motor vehicle and services in 2019

Działalność usługowa była przeważającym rodzajem działalności przedsiębiorstw do 9 osób pracujących.

Wyniki badania mikroprzedsiębiorstw w Polsce w 2019 r. według liczby pracujących w głównym miejscu pracy i sekcji PKD wskazały, że najbardziej liczną grupą – 1 599,1 tys. jednostek – były mikroprzedsiębiorstwa posiadające do 1 osoby pracującej (zob. tabl.6). Ich udział wśród jednostek ogółem wyniósł 72,2% i zwiększył się w porównaniu z rokiem 2018 o 1,3 p. proc.

Tablica 6. Liczba mikroprzedsiębiorstw według liczby pracujących w głównym miejscu pracy oraz sekcji PKD w 2019 r.

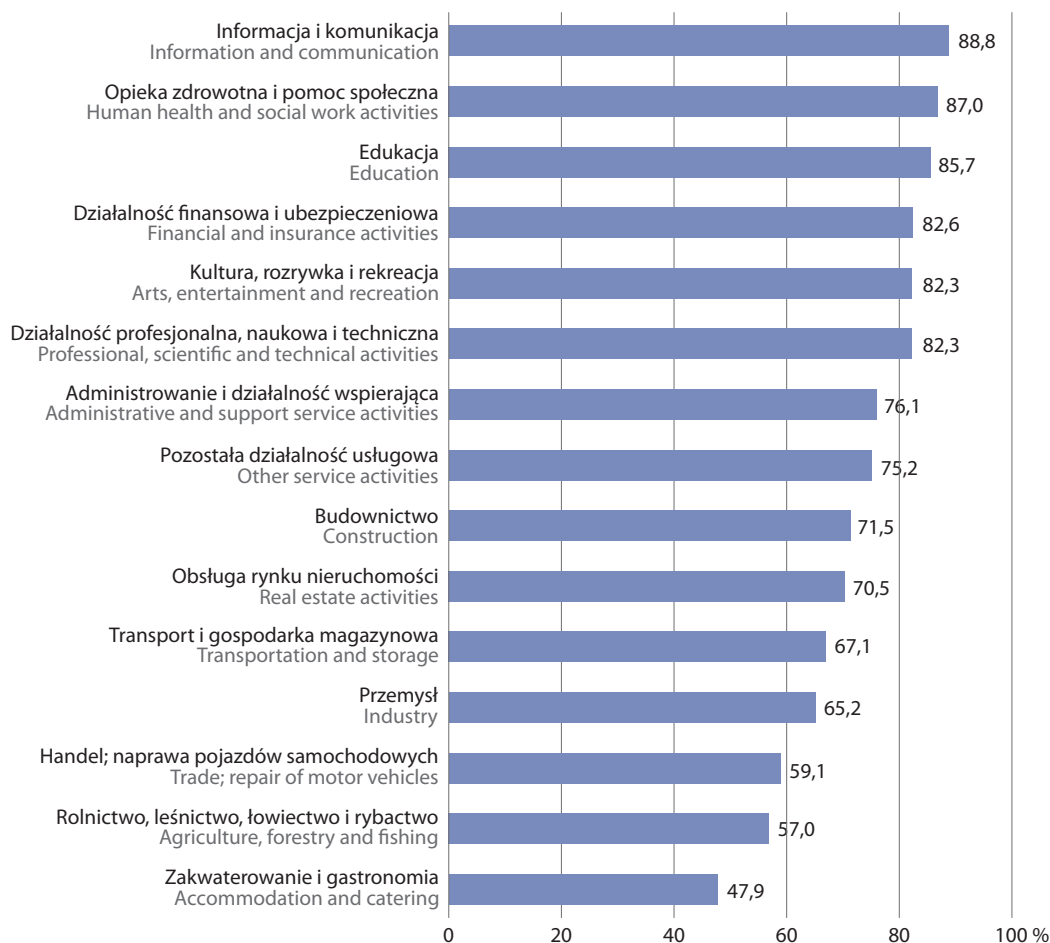
Table 6. Microenterprises by number of persons employed in the main workplace and NACE sections in 2019

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	do 1 osoby pracującej up to 1 person employed	2 osoby pracujące 2 persons employed	3 osoby pracujące 3 persons employed	4 osoby pracujące 4 persons employed	5 osób pracują- cych 5 persons employed	6 i więcej osób pracujących 6 and more persons em- ployed
OGÓŁEM TOTAL	2 213 941	1 599 052	229 789	139 445	77 155	51 379	117 119
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	8 978	5 113	1 250	726	591	328	971
Przemysł (sekcje B–E) Industry (B–E sections)	203 193	132 472	22 772	14 137	9 081	6 431	18 300
Budownictwo Construction	321 094	229 620	34 123	21 024	10 369	7 927	18 031
Handel; naprawa pojaz- dów samochodowych Trade; repair of motor vehicles	478 764	283 176	73 724	45 356	25 506	15 678	35 324
Usługi (sekcje H–S) Services (H–S sections)	1 201 911	948 674	97 921	58 204	31 609	21 014	44 493

Spośród mikroprzedsiębiorstw do 1 osoby pracującej, jednostki sektora usług stanowiły 59,3% wszystkich jednostek posiadających do 1 osoby pracującej – 948,7 tys. (oraz 78,9% wszystkich mikroprzedsiębiorstw w tym sektorze). Liczba mikroprzedsiębiorstw z sektora usług do 1 osoby pracującej wzrosła w odniesieniu do roku 2018 o 3,3%. Biorąc pod uwagę szczegółową strukturę mikroprzedsiębiorstw posiadających do 1 osoby pracującej (w głównym miejscu pracy) według sekcji PKD zaobserwowano, że ich udział wahał się od 47,9% w sekcji zakwaterowanie i gastronomia do 88,8% w sekcji informacja i komunikacja (zob. wykres 6).

Wykres 6. Udział mikroprzedsiębiorstw do 1 osoby pracującej^a w mikroprzedsiębiorstwach ogółem według sekcji PKD w 2019 r.

Chart 6. The share of microenterprises up to 1 person employed^a in total microenterprises by NACE sections in 2019

a Tj. liczba mikroprzedsiębiorstw, w których pracuje maksymalnie 1 osoba i jest to dla niej główne miejsce pracy.
a I.e. the number of microenterprises in which a maximum of 1 person is employed, and it is its main workplace.

Najbardziej zróżnicowane pod względem rodzaju prowadzonej działalności były mikroprzedsiębiorstwa posiadające 6 i więcej osób pracujących (117,1 tys. jednostek). Spośród nich 38,0% prowadziło działalność usługową, 30,2% działalność związaną z handlem i naprawą pojazdów samochodowych, 15,6% było związanych z przemysłem, 15,4% z budownictwem, a 0,8% z rolnictwem.

Zmiany w strukturze mikroprzedsiębiorstw według sekcji PKD to nie tylko efekt likwidacji działalności gospodarczej i rozpoczęcia działalności przez nowe jednostki, ale również wynik zmian rodzaju prowadzonej działalności (sekcji PKD) przez poszczególne podmioty. Zestawienie informacji o zadeklarowanym przez mikroprzedsiębiorstwa rodzaju działalności gospodarczej w rejestrze urzędowym REGON z danymi o aktualnym rodzaju działalności gospodarczej jednostek z badania statystycznego (zob. tabl. 7) umożliwiło analizę skali zmian rodzaju prowadzonej działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw.

Tablica 7. Zmiany rodzaju prowadzonej działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw w oparciu o dane rejestrowe oraz wyniki badania w 2019 r.

Table 7. Changes in the type of economic activity conducted by microenterprises based on register data and survey results in 2019

Rodzaj działalności gospodarczej Type of economic activity	Ogółem Total	według sekcji w % by sections in %				
		A	(B-E)	F	G	(H-S)
z badania surveyed						
wg rejestru REGON registered						
Sekcja A Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Section A Agriculture, forestry and fishing	100,0	98,7	0,3	0,3	0,3	0,4
Sekcje (B-E) Przemysł Sections (B-E) Industry	100,0	-	97,5	0,3	1,4	0,8
Sekcja F Budownictwo Section F Construction	100,0	0,1	2,3	91,9	2,5	3,2
Sekcja G Handel; naprawa pojazdów samochodowych Section G Trade; repair of motor vehicles	100,0	0,1	3,0	0,4	92,8	3,7
Sekcje (H-S) Usługi Sections (H-S) Services	100,0	0,1	1,6	0,7	3,4	94,2

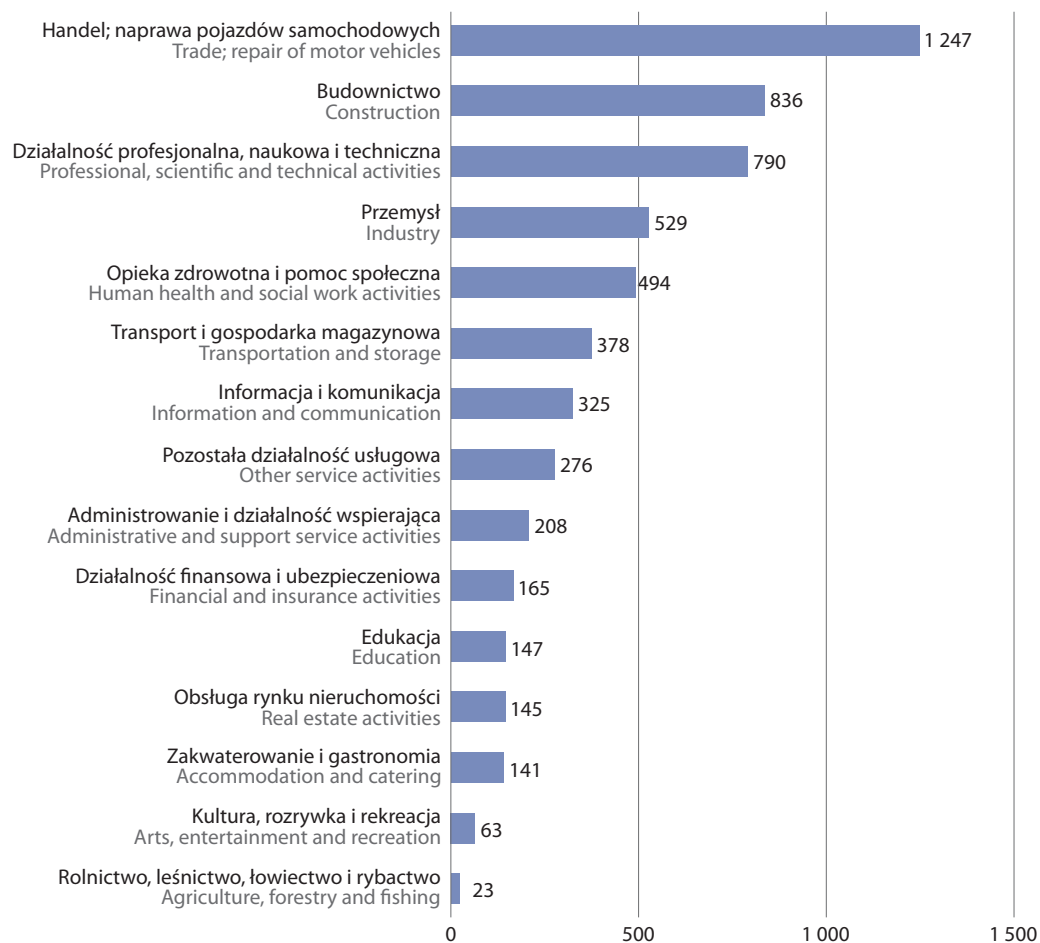
Na podstawie zebranych danych zaobserwowano, że w 2019 r. najczęściej rodzaj prowadzonej działalności gospodarczej w stosunku do informacji podanej w rejestrze REGON zmieniały mikroprzedsiębiorstwa z sekcji budownictwo – 8,1% (91,9% jednostek z sekcji F kontynuowało działalność zgodną z zadeklarowanym rodzajem PKD). W dalszej kolejności zmiany w rodzaju prowadzonej działalności dokonywały jednostki handlowe – 7,2% (92,8%) oraz z sektora usług – 5,8% (94,2%). Najrzadziej zmian dokonywały podmioty, które swoją pierwotną działalność zarejestrowały w sekcji rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo oraz w przemyśle. W 2019 r. odpowiednio 98,7% oraz 97,5% z tych jednostek nadal prowadziło zadeklarowany w rejestrze REGON rodzaj działalności gospodarczej.

Wewnątrz sektora usług najczęściej zmiany PKD występowały w sekcji obsługa rynku nieruchomości – 20,5% wszystkich mikroprzedsiębiorstw z tej sekcji zmieniło rodzaj prowadzonej działalności, spośród nich 6,0% badanych jednostek kontynuowało dalszą działalność w sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych, 4,6% w przemyśle, a 3,5% w budownictwie.

W Polsce w 2019 r. największa liczba jednostek na 100 tys. ludności występowała w sektorze usług – 3 131, w tym w sekcji działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 790 jednostek na 100 tys. ludności (zob. wykres 7). W sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych wskaźnik natężenia mikroprzedsiębiorstw wyniósł 1 247 jednostek, w budownictwie 836 jednostek, a w przemyśle 529 jednostek na 100 tys. ludności. Najmniej przedsiębiorstw do 9 osób pracujących występowało w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie – 23 jednostki na 100 tys. ludności. W skali całego kraju wartość omawianego wskaźnika wynosiła 5 768 jednostek na 100 tys. ludności.

Wykres 7. Mikroprzedsiębiorstwa na 100 tys. ludności według sekcji PKD w 2019 r.

Chart 7. Microenterprises per 100 thousand population by NACE sections in 2019

Liczba osób pracujących na 1000 mikroprzedsiębiorstw w Polsce w 2019 r. była najniższa w sektorze usług i wyniosła 1 688 osób – w odróżnieniu od budownictwa (1 933), handlu (2 272), przemysłu (2 319), czy rolnictwa (2 394). Jest to zgodne z wcześniej omawianymi wynikami, gdyż w sekcjach usługowych przeważają jednostki posiadające maksymalnie do 1 osoby pracującej w głównym miejscu pracy. W ramach działalności usługowych wskaźnik ten był jednak bardzo zróżnicowany i wahał się od 1 393 osób na 1000 mikroprzedsiębiorstw w sekcji informacja i komunikacja do 3 024 osób w sekcji zakwaterowanie i gastronomia (zob. wykres 8). W skali całego kraju wartość omawianego wskaźnika kształtowała się na poziomie 1 910 osób na 1000 mikroprzedsiębiorstw.

Wykres 8. Pracujący na 1000 mikroprzedsiębiorstw według sekcji PKD w 2019 r.^a
Chart 8. Persons employed per 1000 microenterprises by NACE sections in 2019^a

^a Stan w dniu 31 grudnia.
^a As of 31 December.

Struktura wynagrodzeń brutto i przeciętnego zatrudnienia w mikroprzedsiębiorstwach w poszczególnych latach badanego okresu 2014–2019 była podobna, przy czym wzrost przeciętnego zatrudnienia w sektorze usług (o 4,9% w stosunku do 2018 r. i o 26,4% w porównaniu z 2014 r.) był wyższy niż w handlu (spadek o 0,8% w stosunku do 2018 r. i wzrost o 10,7% w porównaniu z 2014). Kwota wynagrodzeń brutto w porównaniu z 2018 r. w sektorze usług wzrosła o 11,4%, a w działalności związanej z handlem i naprawą pojazdów samochodowych o 9,7%. W całym analizowanym okresie (2014–2019) wzrost wynagrodzeń brutto w usługach wyniósł 85,7%, a w handlu 68,0%.

Z kwoty wynagrodzeń brutto ogółu mikroprzedsiębiorstw największą część (42,0%) stanowiły wynagrodzenia osób zatrudnionych w sektorze usług (39,6% przeciętnego zatrudnienia). W sektorze tym odnotowano najwyższe miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego (3 550 zł) (zob. tabl. 8).

Tablica 8. Wskaźniki zatrudnienia i wynagrodzeń w mikroprzedsiębiorstwach według sekcji PKD w 2019 r.
Table 8. Indicators of paid employment and gross wages and salaries in microenterprises by NACE sections in 2019

Wyszczególnienie Specification	Wynagrodzenia brutto w mln zł Gross wages and salaries in million PLN	Przeciętne zatrudnienie na 1000 mikroprzedsiębiorstw Average paid employment per 1000 microenterprises	Miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego w zł Monthly gross wages and salaries per 1 paid employee in PLN
OGÓŁEM TOTAL	59 556,4	669	3 349
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	311,8	1132	2 557
Przemysł (sekcje B–E) Industry (B–E sections)	7 976,3	1027	3 186
Budownictwo Construction	8 214,1	705	3 022
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles	18 047,5	939	3 347
Usługi (sekcje H–S) Services (H–S sections)	25 006,7	488	3 550

Pod względem miesięcznego wynagrodzenia brutto na 1 zatrudnionego w 2019 r. wewnątrz sektora usług wyróżniały się mikroprzedsiębiorstwa z sekcji: informacja i komunikacja (5 668 zł), działalność finansowa i ubezpieczeniowa (4 122 zł) oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (4 079 zł). Najniższe przeciętne wynagrodzenie odnotowano w pozostałej działalności usługowej – 2 601 zł (zob. wykres 9). Wzrost przeciętnego wynagrodzenia w mikroprzedsiębiorstwach z wyżej wymienionych sekcji w stosunku do roku poprzedniego wyniósł odpowiednio – 7,2%, 8,1%, 6,9% i 2,3%.

W 2019 r. spośród wszystkich sekcji jedynie w obsłudze rynku nieruchomości odnotowano spadek przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w porównaniu z 2018 r. – o 2,0%. W budownictwie miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego wzrosło w porównaniu z 2018 r. o 11,6% (w 2019 r. wyniosło 3 022 zł), w handlu i naprawie pojazdów samochodowych o 10,6% (w 2019 r. – 3 347 zł), a w przemyśle o 9,6% (w 2019 r. – 3 186 zł).

Wykres 9. Miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego według sekcji PKD w 2019 r.
 Chart 9. Monthly gross wages and salaries per 1 paid employee by NACE sections in 2019

W 2019 r. (podobnie jak w 2018 r.) mikroprzedsiębiorstwa z sekcji działalność finansowa i ubezpieczeniowa (zob. wykres 10) charakteryzowały się najwyższą wartością miesięcznych przychodów na 1 pracującego – 66,3 tys. zł (63,6 tys. zł w 2018 r.). Najniższą wartość miesięcznych przychodów na 1 pracującego odnotowano w przedsiębiorstwach do 9 osób pracujących zajmujących się pozostałą działalnością usługową – 5,9 tys. zł (5,7 tys. zł w 2018 r.), podczas gdy w skali całego kraju kształtował się on na poziomie 27,4 tys. zł (26,4 tys. zł w 2018 r.).

Wykres 10. Miesięczne przychody na 1 pracującego według sekcji PKD w 2019 r.

Chart 10. Monthly revenues per 1 person employed by NACE sections in 2019

W 2019 r. wskaźnik poziomu kosztów mikroprzedsiębiorstw sektora usług wyniósł 82,6% (najwyższy – 92,0%, był w sekcji obsługa rynku nieruchomości). W pozostałych sekcjach PKD udział kosztów w przychodach mikroprzedsiębiorstw mieścił się w przedziale od 67,1% w sekcji rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo do 92,1% w sekcji handel, naprawa pojazdów samochodowych. W 2019 r. w skali całego kraju wskaźnik poziomu kosztów ukształtował się na poziomie 86,0%.

Nadwyżka przychodów nad kosztami na 1 mikroprzedsiębiorstwo w 2019 r. jednostek z sektora usług wyniosła 80 790 zł, przy czym wewnątrz tego sektora wskaźnik ten był zróżnicowany – od 30 924 zł dla mikroprzedsiębiorstw z sekcji pozostała działalność usługowa do 125 136 zł dla przedsiębiorstw z sekcji obsługa rynku nieruchomości. W pozostałych sekcjach PKD nadwyżka przychodów nad kosztami na 1 mikroprzedsiębiorstwo mieściła się w przedziale od 88 527 zł w sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych do 110 718 zł w sekcji budownictwo. W 2019 r. w skali całego kraju wskaźnik poziomu kosztów na 1 mikroprzedsiębiorstwo ukształtował się na poziomie 89 401 zł.

Rozdział 3.

Chapter 3.

Wyniki badania mikroprzedsiębiorstw według województw

Microenterprises survey results by voivodships

Najwięcej mikroprzedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą w Polsce w 2019 r. miało siedzibę na terenie województwa mazowieckiego – 435,9 tys., stanowiły one 19,7% jednostek ogółem (zob. tabl. 9). Znaczny udział w strukturze mikroprzedsiębiorstw miały również jednostki zlokalizowane w województwie śląskim (233,8 tys.) i wielkopolskim (223,5 tys.) – odpowiednio 10,6% i 10,1% ogółu mikroprzedsiębiorstw. Najmniej przedsiębiorstw do 9 osób pracujących w 2019 r. (zob. wykres 11) funkcjonowało na terenie województwa opolskiego (44,9 tys., tj. 2,0%), świętokrzyskiego (53,7 tys., 2,4%) i lubuskiego (53,8 tys., 2,4%).

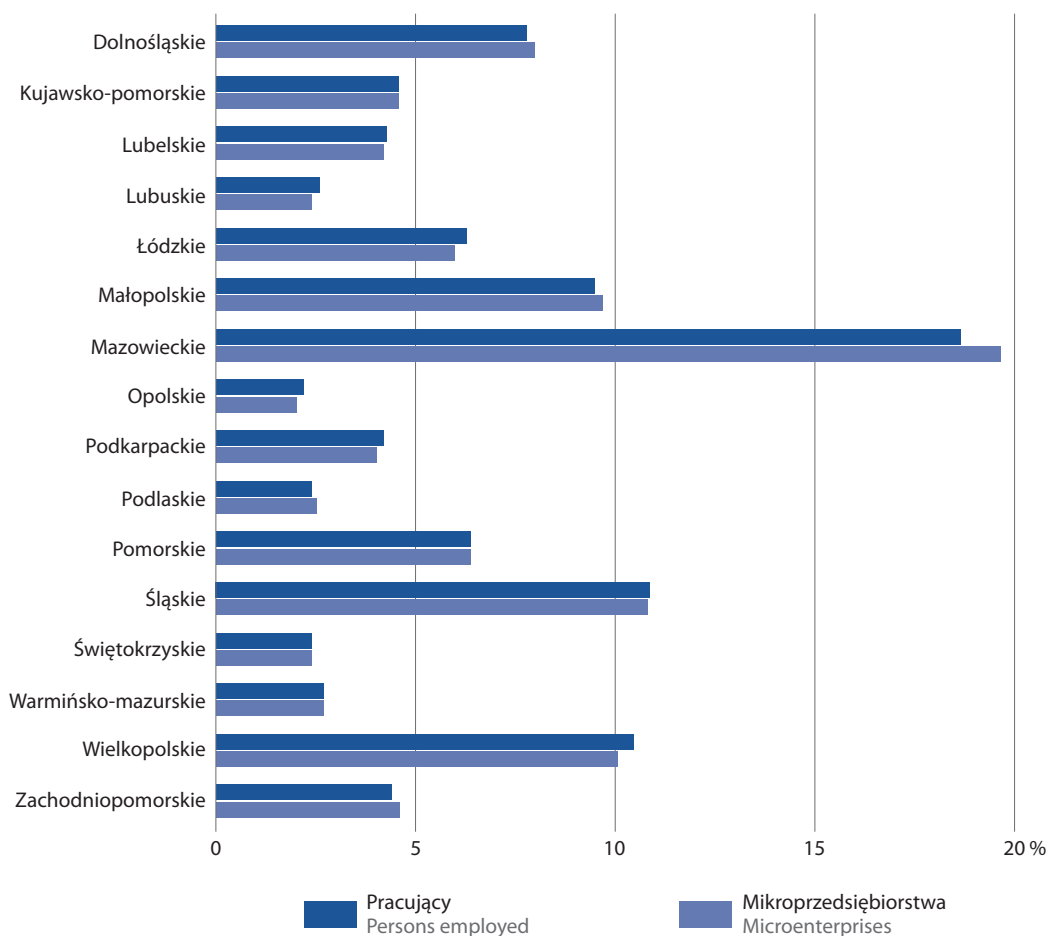
Tablica 9. Podstawowe dane i wskaźniki działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw według województw w 2019 r.

Table 9. Basic data and microenterprises' economic activity indicators by voivodships in 2019

Wyszczególnienie Specification	Liczba mikroprzedsiębiorstw Number of microenterprises		Liczba pracujących ^a Persons employed ^a		Przeciętne zatrudnienie Average paid employment
	ogółem total	na 1000 ludności per 1000 population	ogółem total	na 1000 ludności per 1000 population	
OGÓŁEM TOTAL	2 213 941	58	4 229 197	110	1 481 790
Dolnośląskie	177 663	61	330 994	114	108 579
Kujawsko-pomorskie	101 834	49	194 925	94	66 984
Lubelskie	92 168	44	180 215	85	62 047
Lubuskie	53 840	53	110 367	109	41 713
Łódzkie	132 849	54	266 413	109	97 132
Małopolskie	213 786	63	401 424	118	131 733
Mazowieckie	435 892	81	791 572	146	278 395
Opolskie	44 915	46	92 011	94	34 382
Podkarpackie	90 957	43	179 293	84	64 289
Podlaskie	54 713	46	103 268	88	34 278
Pomorskie	142 588	61	269 739	115	91 286
Śląskie	233 824	52	460 511	102	167 707
Świętokrzyskie	53 705	43	103 524	84	37 044
Warmińsko-mazurskie	60 100	42	114 556	81	42 283
Wielkopolskie	223 472	64	444 919	127	161 732
Zachodniopomorskie	101 637	60	185 466	109	62 205

^a Stan w dniu 31 grudnia
^a As of 31 December

Wykres 11. Struktura mikroprzedsiębiorstw i pracujących według województw w 2019 r.
 Chart 11. Structure of microenterprises and persons employed by voivodships in 2019

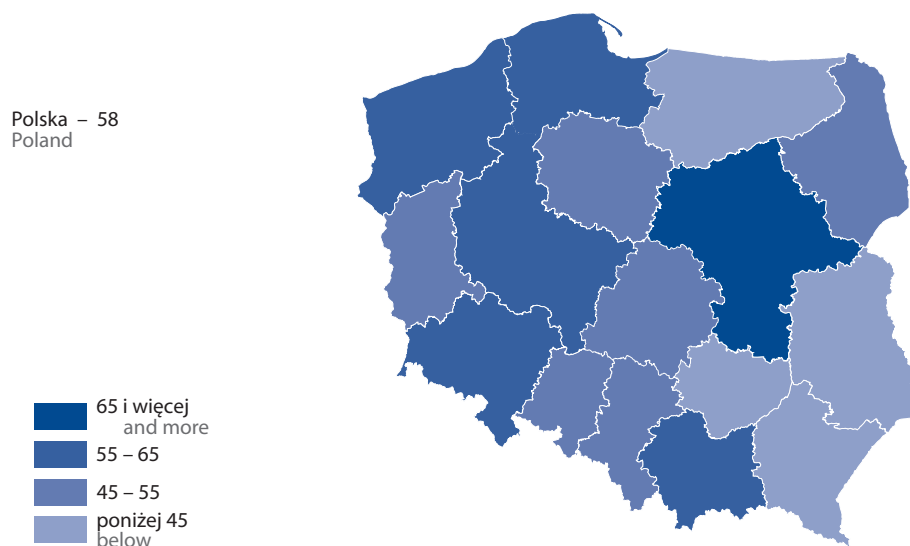

W 2019 r. w porównaniu z rokiem 2018 w większości województw odnotowano wzrost liczby mikroprzedsiębiorstw – największy przyrost jednostek wystąpił w województwie małopolskim (dynamika=106,3 – tj. o 12,7 tys.), podkarpackim (105,8 – tj. o 5,0 tys.) oraz opolskim (105,7 – tj. o 2,4 tys.). W województwie zachodniopomorskim oraz pomorskim liczba mikroprzedsiębiorstw w 2019 r. zmniejszyła się w porównaniu z 2018 r. – w pierwszym z województw o 1,3 tys. jednostek (dynamika=98,7), w drugim o 0,1 tys. (dynamika =99,9).

W całym analizowanym okresie (2014–2019) we wszystkich województwach odnotowano wzrost liczby mikroprzedsiębiorstw, a indeksy dynamiki kształtowały się od 110,3 w województwie zachodniopomorskim (wzrost o 9,5 tys. jednostek) do 136,4 w województwie mazowieckim (wzrost o 116,4 tys. jednostek).

W 2019 r. w województwie mazowieckim (81 podmiotów) i wielkopolskim (64 podmioty) odnotowano najwyższy wskaźnik natężenia mikroprzedsiębiorstw na 1000 ludności (zob. mapa 1). Najmniej jednostek do 9 osób pracujących na 1000 ludności występowało w województwach: podkarpackim i świętokrzyskim (po 43 podmioty) oraz warmińsko-mazurskim (42 podmioty).

Mapa 1. Mikroprzedsiębiorstwa na 1000 ludności w 2019 r.
Map 1. Microenterprises per 1000 population in 2019

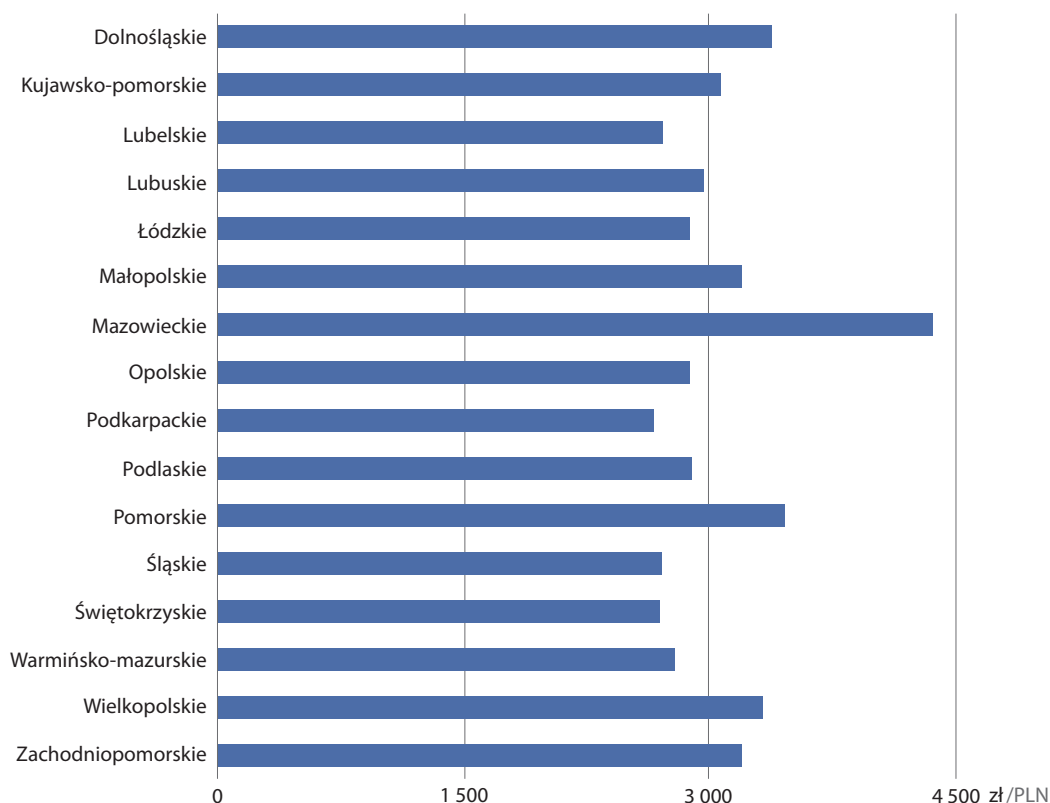
Pod względem liczby pracujących w mikroprzedsiębiorstwach wyróżniły się województwa: mazowieckie (791,6 tys. osób, tj. 18,7% ogółu pracujących), śląskie (460,5 tys., 10,9%) i wielkopolskie (444,9 tys., 10,5%). Najmniej pracujących w mikroprzedsiębiorstwach odnotowano w województwach: opolskim (92,0 tys. osób, tj. 2,2%), podlaskim (103,3 tys., 2,4%) i świętokrzyskim (103,5 tys., 2,4%). Struktura pracujących w mikroprzedsiębiorstwach w 2019 r. według województw była bardzo zbliżona do struktury mikroprzedsiębiorstw (zob. wykres 11).

W 2019 r. w porównaniu z rokiem 2018 nie we wszystkich województwach odnotowano wzrost liczby pracujących w mikroprzedsiębiorstwach – największy przyrost wystąpił w województwie lubuskim (dynamika=109,7 – tj. o 9,8 tys. osób) i opolskim (109,5 – tj. o 8,0 tys.), jeden z największych w województwie podkarpackim (106,3 – tj. o 10,7 tys.) i podlaskim (105,3 – tj. o 5,2 tys.). Spadek liczby osób pracujących w mikroprzedsiębiorstwach nastąpił w województwach: świętokrzyskim (dynamika=99,7 – tj. spadek o 0,3 tys. osób), dolnośląskim (dynamika=99,5 – tj. o 1,8 tys. osób), warmińsko-mazurskim (dynamika=99,3 – tj. o 0,8 tys. osób), zachodniopomorskim (dynamika=99,1 – tj. o 1,7 tys. osób) i śląskim (dynamika=96,4 – tj. o 17,3 tys. osób).

W całym analizowanym okresie (2014–2019) we wszystkich województwach odnotowano wzrost liczby osób pracujących w mikroprzedsiębiorstwach, a indeksy dynamiki kształtowały się na poziomie od 107,0 w województwie śląskim (wzrost o 30,3 tys. osób) do 129,7 w województwie podkarpackim (wzrost o 41,1 tys. osób).

W 2019 r., podobnie jak w 2018 r., największy udział w strukturze przeciętnego zatrudnienia w mikroprzedsiębiorstwach miało województwo mazowieckie – przeciętne zatrudnienie wyniosło tam 278,4 tys. osób, co stanowiło 18,8% ogółu zatrudnionych w Polsce. Kwota wynagrodzeń brutto (ogółem) wypłacona wszystkim zatrudnionym w mikroprzedsiębiorstwach województwa mazowieckiego znacznie przewyższała kwotę wynagrodzeń wypłaconą w innych województwach i stanowiła 24,4% ogółu wynagrodzeń brutto mikroprzedsiębiorstw w Polsce w 2019 r. W przedsiębiorstwach do 9 osób pracujących, mających siedzibę na terenie województwa mazowieckiego, odnotowano najwyższe przeciętne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego (4 355 zł) – zob. wykres 12.

Wykres 12. Miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego według województw w 2019 r.
 Chart 12. Monthly gross wages and salaries per 1 paid employee by voivodships in 2019

W 2019 r. w mikroprzedsiębiorstwach z trzech województw wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego przewyższało średnią krajową (3 349 zł) – w mazowieckim (4 355 zł), pomorskim (3 458 zł) i w dolnośląskim (3 381 zł). Najniższe wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego w 2019 r. odnotowano w województwach: podkarpackim (2 661 zł), świętokrzyskim (2 697 zł), lubelskim (2 714 zł) i warmińsko-mazurskim (2 792 zł).

Poza województwem mazowieckim znaczący udział w strukturze przeciętnego zatrudnienia w mikroprzedsiębiorstwach miało województwo śląskie (167,7 tys. osób, tj. 11,3%) i wielkopolskie (161,7 tys., 10,9%). W województwach tych przeciętne wynagrodzenie w jednostkach do 9 osób pracujących kształtowało się na zbliżonym poziomie, odpowiednio 3 250 zł i 3 325 zł na 1 zatrudnionego.

Najmniejszy udział w strukturze przeciętnego zatrudnienia w mikroprzedsiębiorstwach w Polsce miało województwo podlaskie (34,3 tys. osób, tj. 2,3%) i opolskie (34,4 tys., 2,3%), a przeciętne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego wyniosło tam odpowiednio 2 894 zł i 2 882 zł.

Najwyższą dynamiką miesięcznego wynagrodzenia brutto na 1 zatrudnionego charakteryzowały się mikroprzedsiębiorstwa województwa podlaskiego, kujawsko-pomorskiego i pomorskiego. Dynamika tego wskaźnika w województwie podlaskim wyniosła odpowiednio 115,1 (2019/2018) i 136,6 (2019/2014). W porównaniu z rokiem 2018 miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego w województwie podlaskim wzrosło o 379 zł, a w stosunku do 2014 r. o 775 zł. W województwie kujawsko-pomorskim przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wzrosło o 393 zł w porównaniu z rokiem 2018 (dynamika=114,7) i o 949 zł w stosunku do roku 2014 (dynamika=144,7), a w województwie pomorskim odpowiednio o 419 zł względem roku 2018 (dynamika=113,8) i o 1 093 zł względem roku 2014 (dynamika=146,2).

Analizując strukturę przychodów ogółem mikroprzedsiębiorstw według województw zaobserwowano, że w 2019 r. największą część przychodów wypracowały mikroprzedsiębiorstwa województwa: mazowieckiego – 28,5% (402,6 mld zł), śląskiego – 10,8% (152,8 mld zł) oraz wielkopolskiego – 10,1% (142,3 mld zł). Najmniejsza część przychodów – 1,6% (22,6 mld zł) przypadła na mikroprzedsiębiorstwa mające siedzibę w województwie opolskim – zob. tabl. 10.

Tablica 10. Przychody ogółem i wynagrodzenia brutto mikroprzedsiębiorstw według województw w 2019 r.
Table 10. Total revenues and gross wages and salaries in microenterprises by voivodeships in 2019

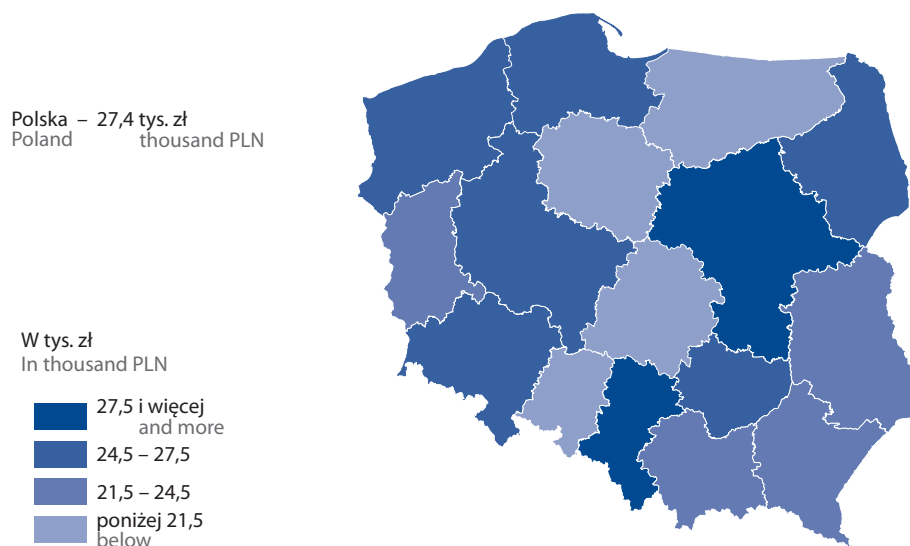
Wyszczególnienie Specification	Przychody ogółem Total revenues		Wynagrodzenia brutto Gross wages and salaries	
	w mln zł in million PLN	w % in %	w mln zł in million PLN	w % in %
OGÓŁEM TOTAL	1 410 453,9	100,0	59 556,4	100,0
Dolnośląskie	108 378,6	7,7	4 404,6	7,4
Kujawsko-pomorskie	47 643,2	3,4	2 469,2	4,1
Lubelskie	46 642,4	3,3	2 020,8	3,4
Lubuskie	30 461,0	2,2	1 483,7	2,5
Łódzkie	66 925,8	4,7	3 356,7	5,6
Małopolskie	110 274,8	7,8	5 055,6	8,5
Mazowieckie	402 608,7	28,5	14 549,0	24,4
Opolskie	22 568,6	1,6	1 189,0	2,0
Podkarpackie	51 471,7	3,7	2 052,9	3,5
Podlaskie	30 410,0	2,2	1 190,4	2,0
Pomorskie	83 576,6	5,9	3 788,5	6,4
Śląskie	152 837,1	10,8	6 541,2	11,0
Świętokrzyskie	30 040,4	2,1	1 199,0	2,0
Warmińsko-mazurskie	26 542,7	1,9	1 416,5	2,4
Wielkopolskie	142 339,3	10,1	6 453,9	10,8
Zachodniopomorskie	57 733,3	4,1	2 385,4	4,0

Mikroprzedsiębiorstwa z województwa mazowieckiego charakteryzowały się najwyższą dynamiką wartości przychodów ogółem – 110,4 w porównaniu z 2018 r. i 203,2 w stosunku do roku 2014 (wzrost odpowiednio o 10,4% i o 103,2%). W województwie wielkopolskim i śląskim zmiany wartości przychodów były znacznie niższe – w pierwszym z nich dynamika wyniosła 105,6 (2019/2018) i 164,4 (2019/2014), a w drugim odpowiednio 108,1 i 140,2. Najniższą dynamikę wartości przychodów mikroprzedsiębiorstw odnotowano w województwie podlaskim (101,0), małopolskim (102,1) i świętokrzyskim (102,4).

Wysoka dynamika wartości przychodów w województwie mazowieckim w ostatnich latach przełożyła się na zmiany w strukturze przychodów mikroprzedsiębiorstw według województw. W okresie 2014–2019 udział przychodów jednostek z województwa mazowieckiego w przychodach mikroprzedsiębiorstw ogółem wzrósł o 6,1 p. proc., a spadki udziału przychodów odnotowano m.in. dla jednostek z województwa małopolskiego i wielkopolskiego (po 1,4 p. proc.) oraz łódzkiego (0,9 p. proc.).

Wysoki udział przychodów jednostek z województwa mazowieckiego w przychodach ogółem mikroprzedsiębiorstw w Polsce przełożył się również na wysoką wartość wskaźnika miesięcznych przychodów na 1 pracującego – 40 129 zł (zob. mapa 2). W 2019 r., poza województwem mazowieckim, wynik wyższy od średniej w skali całego kraju (27 364 zł) miało jedynie województwo śląskie – 27 966 zł. Najniższe miesięczne przychody na 1 pracującego odnotowano w województwie warmińsko-mazurskim (19 850 zł).

Mapa 2. Miesięczne przychody na 1 pracującego w 2019 r.
Map 2. Monthly revenues per 1 person employed in 2019

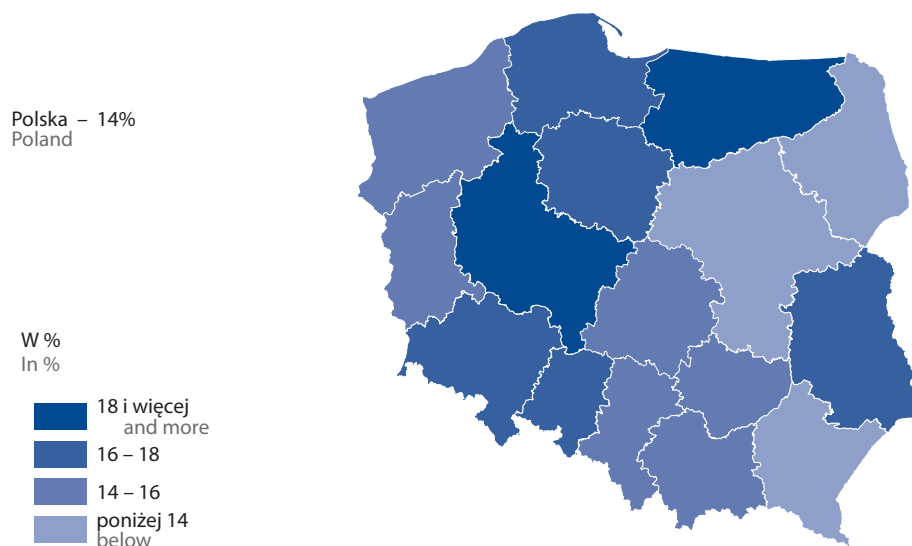

Znaczne zróżnicowanie regionalne widoczne było również pod względem wartości wskaźnika rentowności obrotu brutto mikroprzedsiębiorstw (zob. mapa 3). W 2019 r. najwyższe wartości omawianego wskaźnika odnotowano w mikroprzedsiębiorstwach prowadzących działalność gospodarczą na terenie województwa: wielkopolskiego (19,0%), warmińsko-mazurskiego (18,9%) i kujawsko-pomorskiego (17,8%). Jednostki o najniższych wartościach wskaźnika rentowności to mikroprzedsiębiorstwa z województwa: mazowieckiego (8,7%), podlaskiego (11,1%) i podkarpackiego (12,7%) – w skali całego kraju jego wartość ukształtowała się na poziomie 14,0%.

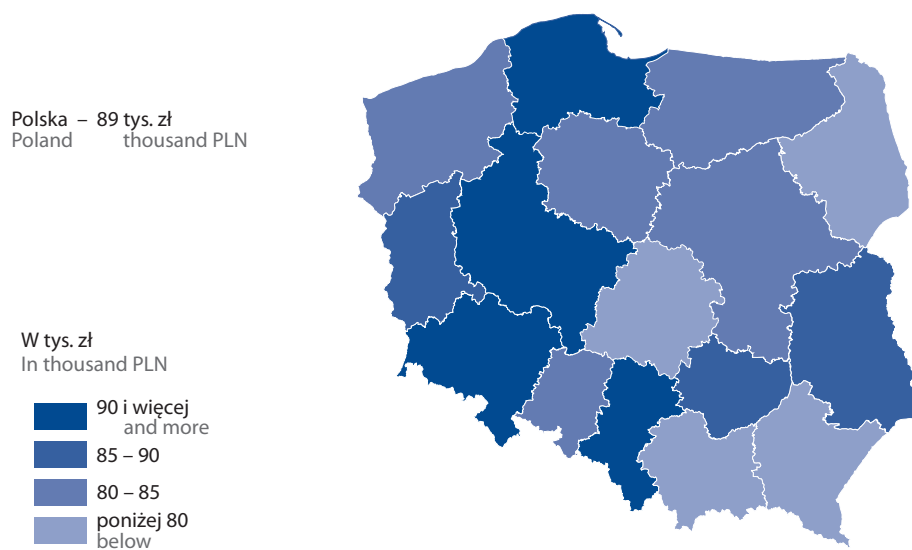
W czterech województwach (zob. mapa 4) – wielkopolskim, śląskim, dolnośląskim i pomorskim wartość nadwyżki przychodów nad kosztami na 1 mikroprzedsiębiorstwo przewyższała średnią krajową (89 401 zł) i wyniosła odpowiednio 120 746 zł, 102 257 zł, 101 800 zł i 96 386 zł. Najniższą wartość omawianego wskaźnika osiągnęły jednostki prowadzące działalność na terenie województwa podlaskiego (61 590 zł) i podkarpackiego (71 709 zł).

Mapa 3. Wskaźnik rentowności obrotu brutto mikroprzedsiębiorstw w 2019 r.

Map 3. Gross turnover profitability indicator of microenterprises in 2019

Mapa 4. Wynik finansowy brutto na 1 mikroprzedsiębiorstwo w 2019 r.

Map 4. Gross financial result per 1 microenterprise in 2019

Największy udział w generowaniu zarówno sprzedaży detalicznej, jak i hurtowej mikroprzedsiębiorstw miały jednostki z województwa mazowieckiego, które wypracowały 20,3% (46,2 mld zł) sprzedaży detalicznej ogółem i 33,2% (112,9 mld zł) sprzedaży hurtowej ogółem (zob. tabl. 11). Znaczny udział w sprzedaży detalicznej i hurtowej miały także jednostki do 9 osób pracujących z siedzibą w województwie śląskim – odpowiednio 11,2% (25,4 mld zł) i 14,4% (49,0 mld zł) oraz w województwie wielkopolskim 9,7% (22,0 mld zł) i 8,5% (29,1 mld zł). W strukturze sprzedaży detalicznej ogółem najmniejszy udział posiadały mikroprzedsiębiorstwa z województwa opolskiego – 2,0% (4,6 mld zł), natomiast w strukturze sprzedaży hurtowej ogółem najmniejszy udział miały jednostki z województwa opolskiego oraz warmińsko-mazurskiego – ich udział wyniósł po 1,5% (tj. po 5,1 mld zł).

Tablica 11. Sprzedaż detaliczna i hurtowa mikroprzedsiębiorstw według województw w 2019 r.
Table 11. Retail sale and wholesale of microenterprises by voivodships in 2019

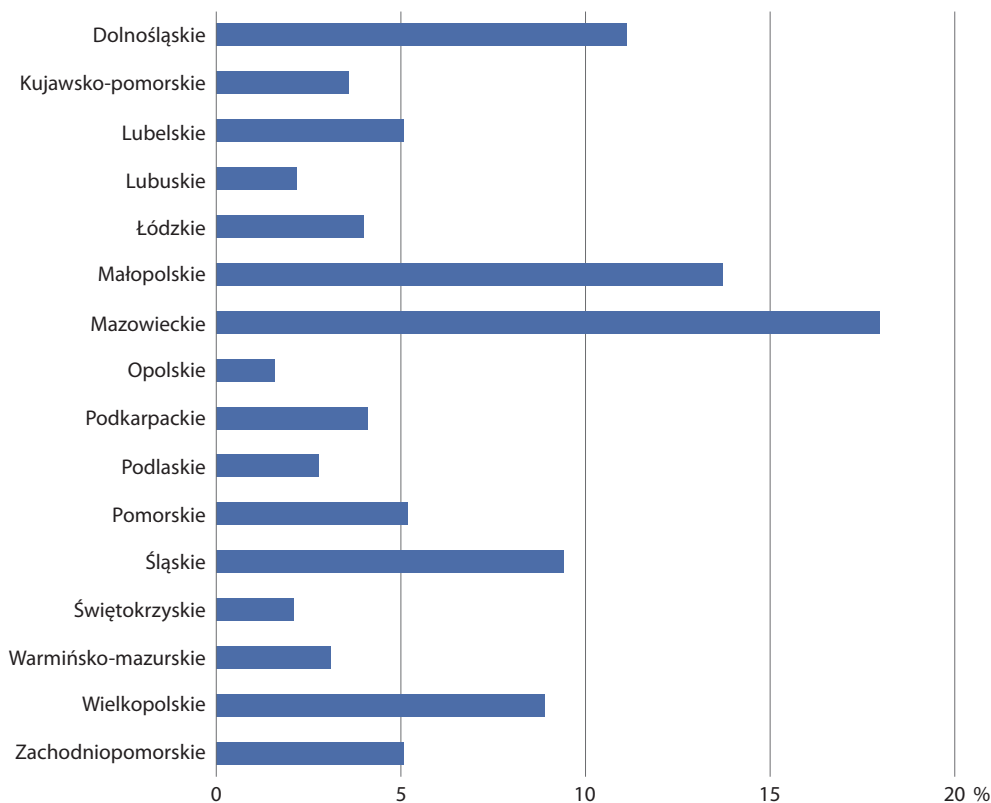
Wyszczególnienie Specification	Sprzedaż detaliczna Retail sale		Sprzedaż hurtowa Wholesale	
	w mln zł in million PLN	w % in %	w mln zł in million PLN	w % in %
OGÓŁEM TOTAL	227 219	100,0	340 372	100,0
Dolnośląskie	16 720	7,4	20 899	6,1
Kujawsko-pomorskie	9 935	4,4	11 882	3,5
Lubelskie	11 191	4,9	10 284	3,0
Lubuskie	6 817	3,0	5 838	1,7
Łódzkie	12 945	5,7	18 256	5,4
Małopolskie	17 298	7,6	24 788	7,3
Mazowieckie	46 204	20,3	112 877	33,2
Opolskie	4 648	2,0	5 073	1,5
Podkarpackie	10 678	4,7	7 926	2,3
Podlaskie	6 364	2,8	7 845	2,3
Pomorskie	13 032	5,7	14 608	4,3
Śląskie	25 421	11,2	49 039	14,4
Świętokrzyskie	7 808	3,5	6 653	2,0
Warmińsko-mazurskie	6 861	3,0	5 067	1,5
Wielkopolskie	21 988	9,7	29 072	8,5
Zachodniopomorskie	9 309	4,1	10 265	3,0

Porównując wyniki sprzedaży mikroprzedsiębiorstw w latach 2014–2019 zaobserwowano, że najwyższa dynamika (w porównaniu z 2018 r.) wartości sprzedaży detalicznej występowała wśród mikroprzedsiębiorstw z województwa pomorskiego (128,7), a wartości sprzedaży hurtowej w województwie podlaskim (139,2). W porównaniu z 2014 r. najwyższą dynamikę wartości sprzedaży detalicznej odnotowano w województwie świętokrzyskim (162,3) a wartości sprzedaży hurtowej w województwie mazowieckim (207,6). Największy spadek wartości sprzedaży detalicznej w stosunku do 2018 r. wystąpił w mikroprzedsiębiorstwach województwa dolnośląskiego (o 14,6%), a w stosunku do 2014 r. we wszystkich województwach odnotowano dodatnie tempo wzrostu i jedynie w jednostkach prowadzących działalność na terenie województwa małopolskiego wartość sprzedaży detalicznej w 2019 r. była taka sama jak wartość osiągnięta w 2014 r. (17,3 mld zł). W zakresie sprzedaży hurtowej największy spadek wartości sprzedaży odnotowano w mikroprzedsiębiorstwach województwa lubuskiego – o 39,4% w stosunku do roku 2018 i podkarpackiego – o 7,6% w porównaniu z rokiem 2014.

Na wykresie 13 przedstawiono strukturę przychodów z działalności gastronomicznej według województw. W zakresie działalności gastronomicznej 18,0% (tj. 3,8 mld zł) wartości rynku wygenerowały mikroprzedsiębiorstwa województwa mazowieckiego, 13,7% (2,9 mld zł) jednostki z województwa małopolskiego, a dalsze 11,1% (2,3 mld zł) mikroprzedsiębiorstwa województwa dolnośląskiego. Nadal najmniejszy udział w rynku miały jednostki z siedzibą na terenie województwa opolskiego – 1,6% (0,3 mld zł).

Wykres 13. Struktura przychodów z działalności gastronomicznej według województw w 2019 r.

Chart 13. The structure of revenues from catering activity by voivodships in 2019

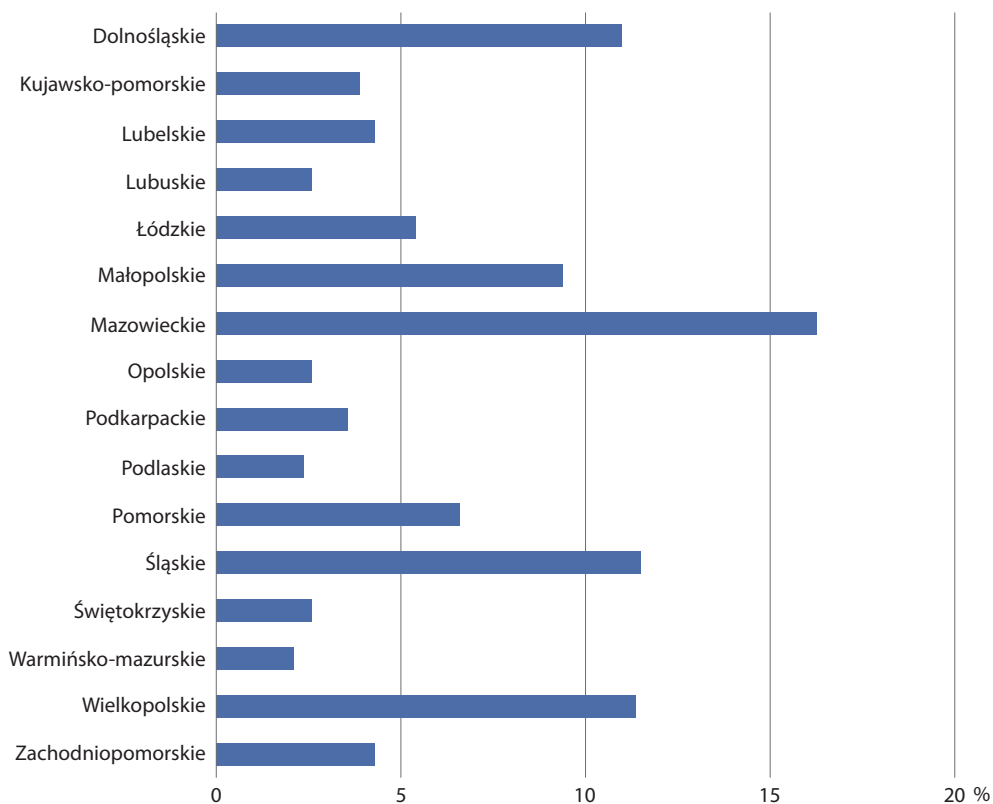

W 2019 r. przychody z działalności gastronomicznej mikroprzedsiębiorstw wzrosły o 21,9% (tj. 3,7 mld zł) w stosunku do roku poprzedniego oraz o 87,1% (9,7 mld zł) w porównaniu z rokiem 2014. W poszczególnych województwach w całym analizowanym okresie 2014–2019 dynamika przychodów z działalności gastronomicznej wahała się od 133,0 (opolskie) do 273,0 (dolnośląskie). W 2019 r. w stosunku do roku poprzedniego wyniki działalności gastronomicznej mikroprzedsiębiorstw najbardziej wzrosły w województwie wielkopolskim (o 80,4%, tj. o 0,8 mld zł), a ich największy spadek odnotowano wśród mikroprzedsiębiorstw z województwa pomorskiego – o 32,0% (0,5 mld zł).

Na wykresie 14 przedstawiono strukturę produkcji budowlano-montażowej według województw. Największy udział w tworzeniu wartości produkcji budowlano-montażowej w Polsce w 2019 r. miały mikroprzedsiębiorstwa województwa mazowieckiego (16,3%, tj. 19,4 mld zł), śląskiego (11,5%, 13,6 mld zł) oraz wielkopolskiego (11,4%, 13,6 mld zł), a najmniejszy jednostki z województwa warmińsko-mazurskiego (2,1%, 2,4 mld zł).

Wykres 14. Struktura produkcji budowlano-montażowej według województw w 2019 r.

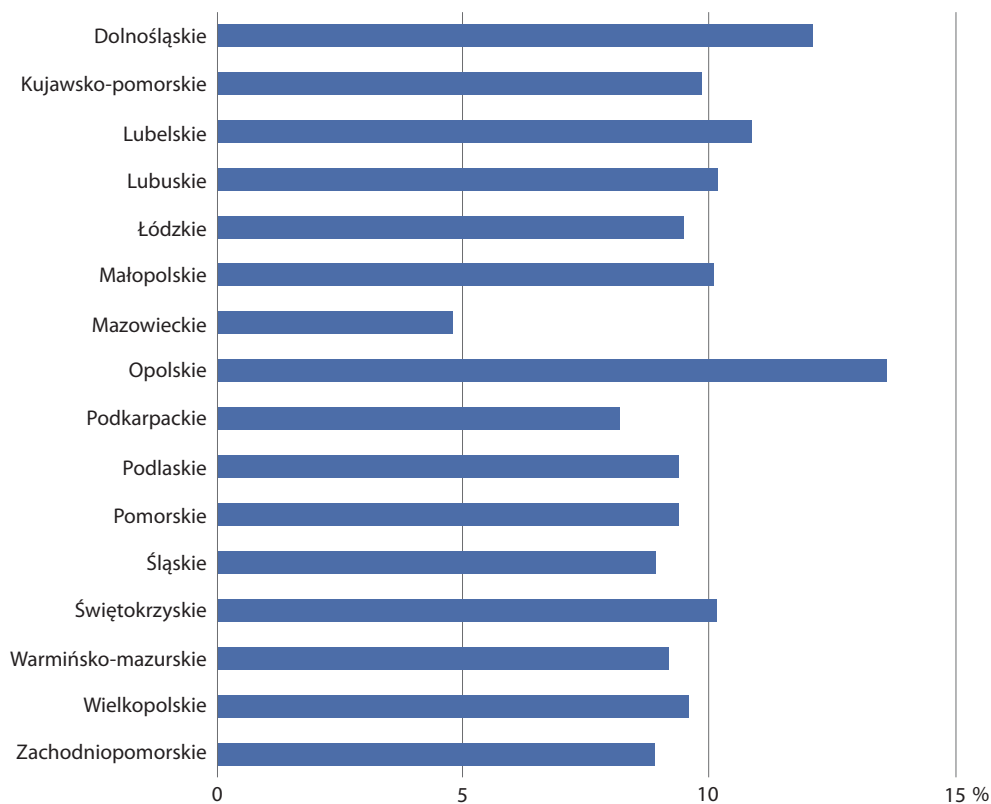
Chart 14. The structure of construction and assembly production by voivodships in 2019

Analizując zmiany wartości produkcji budowlano-montażowej w Polsce w latach 2014–2019 zaobserwowano, że jej najwyższa dynamika w porównaniu z rokiem 2014 występowała wśród mikroprzedsiębiorstw z województwa opolskiego – 210,0, a najniższa wśród jednostek do 9 osób pracujących z województwa mazowieckiego – 107,8. W odniesieniu do roku 2018 najwyższy wzrost produkcji budowlano-montażowej wystąpił w jednostkach do 9 osób pracujących z województwa łódzkiego – o 44,2%, a jej największy spadek odnotowano wśród mikroprzedsiębiorstw z województwa zachodniopomorskiego – o 24,6%. W skali całego kraju wzrost produkcji budowlano-montażowej wyniósł odpowiednio 53,5% (2019/2014) oraz 5,4% (2019/2018).

Wykres 15. Udział produkcji budowlano-montażowej w przychodach mikroprzedsiębiorstw według województw w 2019 r.

Chart 15. The share of construction and assembly production in revenues of microenterprises by voivodships in 2019

Największy udział produkcji budowlano-montażowej w przychodach miały mikroprzedsiębiorstwa z województwa (zob. wykres 15): opolskiego (13,6%), dolnośląskiego (12,1%) i lubelskiego (10,9%). Udział produkcji budowlano-montażowej w przychodach mikroprzedsiębiorstw niższy niż średnia w skali całego kraju (8,4%) odnotowano jedynie wśród jednostek z województwa mazowieckiego (4,8%) i podkarpackiego (8,2%).

Rozdział 4.

Chapter 4.

Wyniki badania mikroprzedsiębiorstw według województw oraz sekcji PKD

Microenterprises survey results by voivodships and NACE sections

W niniejszym rozdziale przedstawiono wyniki statystycznego badania mikroprzedsiębiorstw łącznie według województw oraz wybranych sekcji PKD. W tablicach (tabl. 12–15) zaprezentowano dane dotyczące zbiorowości mikroprzedsiębiorstw według województw oraz pięciu sekcji, w których występowała największa liczba pracujących, tj. handel; naprawa pojazdów samochodowych (25,7%); budownictwo (14,7%); działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (11,2%); przemysł (11,1%) oraz transport i gospodarka magazynowa (7,4%). Przedstawione dane umożliwiają pogłębioną analizę działalności mikroprzedsiębiorstw pod względem wybranych cech według sekcji PKD w ramach wybranego województwa lub według województw w ramach wybranej sekcji.

Analizując wyniki działalności mikroprzedsiębiorstw w Polsce w 2019 r. według sekcji PKD w ramach każdego województwa (analiza pozioma) zaobserwowano, że podobnie jak w skali całego kraju, najczęściej mikroprzedsiębiorstw prowadziło działalność w sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych. Ich liczba wahała się od 9,8 tys. w województwie opolskim do 86,2 tys. w mazowieckim. W sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych w każdym z województw odnotowano również najwyższy wskaźnik natężenia mikroprzedsiębiorstw – najwyższy w województwie mazowieckim – 1 590 jednostek na 100 tys. ludności, a najmniejszy w województwie warmińsko-mazurskim – 857 jednostek na 100 tys. ludności.

Tablica 12. Liczba mikroprzedsiębiorstw według województw oraz sekcji PKD w 2019 r.

Table 12. Number of microenterprises by voivodships and NACE sections in 2019

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	W tym: Of which:				
		przemysł industry	budownictwo construction	handel; naprawa pojazdów samocho- dowych trade; repair of motor vehicles	transport i gospodarka magazynowa transporta- tion and storage	działalność profesjonalna, naukowa i techniczna professional, scientific and technical activities
OGÓŁEM TOTAL	2 213 941	203 193	321 094	478 764	145 235	303 380
Dolnośląskie	177 663	14 322	23 812	37 945	10 137	25 231
Kujawsko-pomorskie	101 834	9 593	14 850	23 428	7 451	11 373
Lubelskie	92 168	7 753	14 922	21 824	7 390	10 491
Lubuskie	53 840	4 547	9 448	13 045	4 104	5 524
Łódzkie	132 849	15 027	17 363	32 800	9 263	16 407

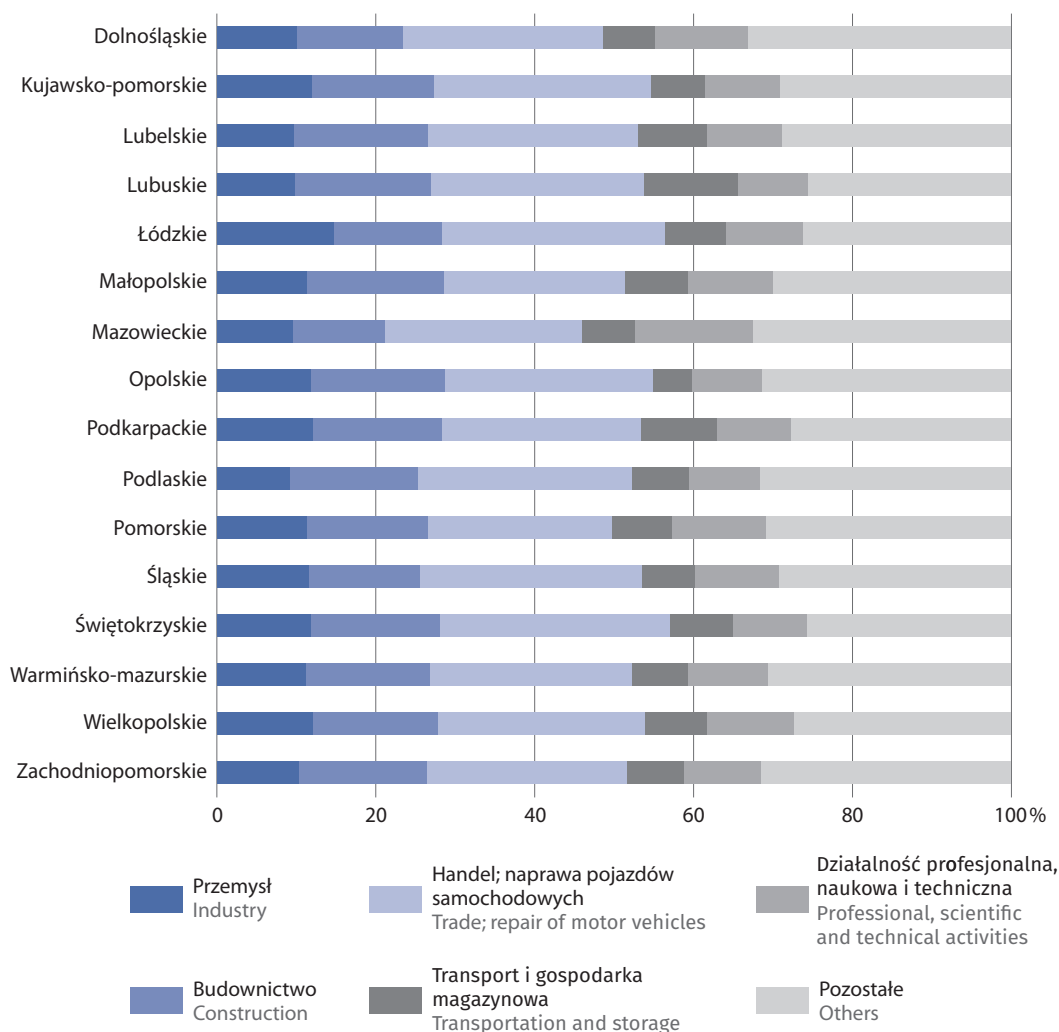
Tablica 12. Liczba mikroprzedsiębiorstw według województw oraz sekcji PKD w 2019 r. (dok.)
 Table 12. Number of microenterprises by voivodships and NACE sections in 2019 (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	W tym: Of which:				
		przemysł industry	budownictwo construction	handel; naprawa pojazdów samocho- dowych trade; repair of motor vehicles	transport i gospodarka magazynowa transporta- tion and storage	działalność profesjonalna, naukowa i techniczna professional, scientific and technical activities
Małopolskie	213 786	20 896	36 557	43 164	14 339	27 828
Mazowieckie	435 892	31 953	46 331	86 212	26 308	80 739
Opolskie	44 915	4 572	8 245	9 817	2 308	5 297
Podkarpackie	90 957	9 223	15 298	20 409	7 031	10 064
Podlaskie	54 713	4 503	9 137	12 357	4 177	6 256
Pomorskie	142 588	15 262	22 397	25 413	9 770	19 832
Śląskie	233 824	23 369	31 524	54 320	15 159	30 113
Świętokrzyskie	53 705	5 632	8 620	14 579	3 756	5 724
Warmińsko-mazurskie	60 100	5 615	9 410	12 194	4 106	6 894
Wielkopolskie	223 472	21 467	36 528	50 935	13 416	29 808
Zachodniopomorskie	101 637	9 460	16 651	20 322	6 521	11 800

Drugą sekcją pod względem wyżej wymienionej cechy i wskaźnika (liczba jednostek i wskaźnik natężenia mikroprzedsiębiorstw) w województwach było budownictwo – z wyjątkiem dolnośląskiego i mazowieckiego, gdzie sekcją dominującą była działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (zob. tabl. 12).

Sekcją o największej liczbie pracujących – w każdym z województw, jak również w skali całego kraju – był handel; naprawa pojazdów samochodowych (zob. wykres 16). Liczba pracujących w województwach w tej sekcji wahała się od 24,0 tys. osób w opolskim do 196,5 tys. osób w mazowieckim. W dalszej kolejności najwięcej pracujących odnotowano w budownictwie (w 14 województwach), w łódzkim drugą najwyższą liczbę pracujących (po handlu) odnotowano w przemyśle, a w mazowieckim w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej.

Wykres 16. Struktura pracujących w mikroprzedsiębiorstwach według województw oraz sekcji PKD w 2019 r.
 Chart 16. Structure of persons employed in microenterprises by voivodships and NACE sections in 2019

Biorąc pod uwagę liczbę pracujących na 1000 mikroprzedsiębiorstw (zob. tabl. 13), najwyższe wartości tego wskaźnika w poszczególnych województwach najczęściej występowały w handlu i naprawie pojazdów samochodowych (w 6 województwach), w przemyśle (w 5 województwach) oraz w transporcie i gospodarce magazynowej (w 5 województwach). W handlu najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w pomorskim (2 458 osób na 1000 mikroprzedsiębiorstw), w przemyśle w łódzkim (2 629 osoby), a w sekcji transport i gospodarka magazynowa w lubuskim (3 174 osób).

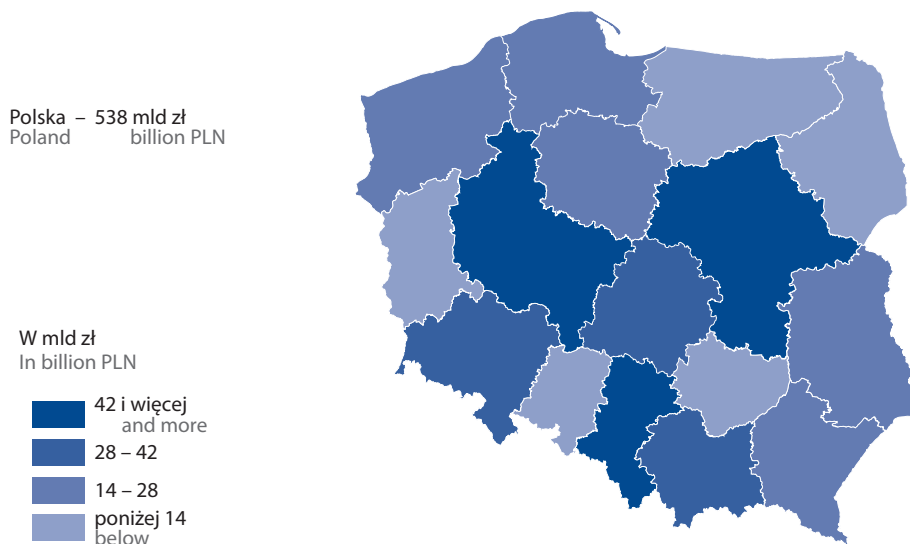
Tablica 13. Pracujący na 1000 mikroprzedsiębiorstw według województw oraz sekcji PKD w 2019 r.
 Table 13. Persons employed per 1000 microenterprises by voivodships and NACE sections in 2019

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	W tym: Of which:				
		przemysł industry	budownictwo construction	handel; naprawa pojazdów samocho- dowych trade; repair of motor vehicles	transport i gospodarka magazynowa transporta- tion and storage	działalność profesjonalna, naukowa i techniczna professional, scientific and technical activities
OGÓŁEM TOTAL	1 910	2 319	1 933	2 272	2 155	1 561
Dolnośląskie	1 863	2 338	1 846	2 210	2 095	1 545
Kujawsko-pomorskie	1 914	2 429	2 020	2 271	1 786	1 632
Lubelskie	1 955	2 265	2 026	2 193	2 111	1 620
Lubuskie	2 050	2 382	2 011	2 265	3 174	1 768
Łódzkie	2 005	2 629	2 089	2 274	2 187	1 591
Małopolskie	1 878	2 191	1 882	2 129	2 219	1 539
Mazowieckie	1 816	2 377	1 974	2 280	2 002	1 463
Opolskie	2 049	2 390	1 884	2 446	1 982	1 544
Podkarpackie	1 971	2 369	1 890	2 208	2 447	1 649
Podlaskie	1 887	2 109	1 823	2 256	1 767	1 481
Pomorskie	1 892	2 009	1 839	2 458	2 089	1 600
Śląskie	1 969	2 299	2 032	2 369	2 047	1 611
Świętokrzyskie	1 928	2 164	1 963	2 059	2 190	1 672
Warmińsko-mazurskie	1 906	2 272	1 917	2 378	1 990	1 679
Wielkopolskie	1 991	2 519	1 908	2 281	2 600	1 633
Zachodniopomorskie	1 825	2 013	1 796	2 308	2 017	1 541

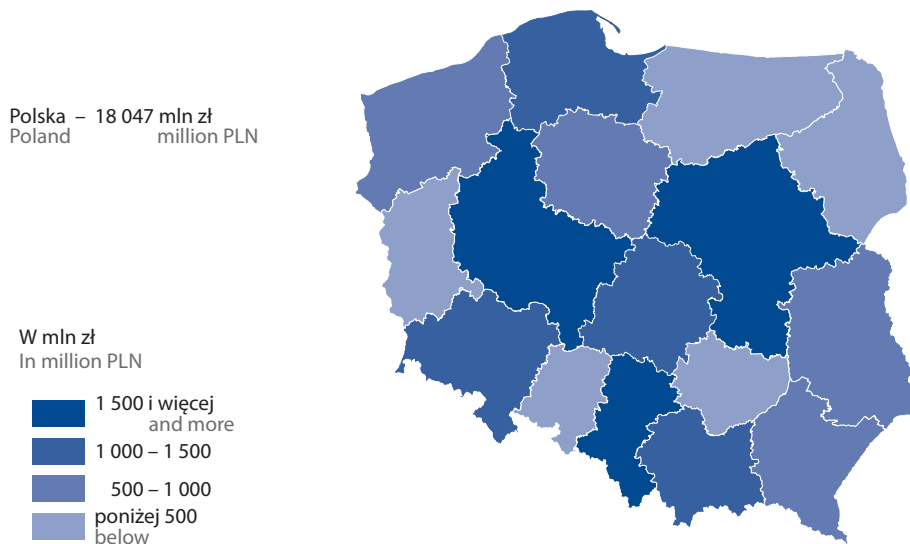
Obserwowana sytuacja w zakresie liczby mikroprzedsiębiorstw i pracujących w 2019 r. według województw i wybranych sekcji PKD przekładała się również na ich przychody oraz wynagrodzenia. Najwyższe przychody ogółem i wynagrodzenia brutto – w każdym z województw, jak również w skali całego kraju – odnotowano w jednostkach prowadzących działalność gospodarczą w sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych (zob. mapa 5 i 6).

Dla obu analizowanych cech najwyższe wartości odnotowano w jednostkach z województwa mazowieckiego – ich przychody w sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych wyniosły 154,6 mld zł, a wynagrodzenia brutto 4,6 mld zł.

Mapa 5. Przychody mikroprzedsiębiorstw z sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych w 2019 r.
 Map 5. Revenues of microenterprises in the area of trade; repair of motor vehicles in 2019

Mapa 6. Wynagrodzenia brutto mikroprzedsiębiorstw z sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych w 2019 r.
 Map 6. Gross wages and salaries of microenterprises in the area of trade; repair of motor vehicles in 2019

Drugą sekcją pod względem wysokości przychodów oraz wynagrodzeń brutto mikroprzedsiębiorstw było budownictwo – w 10 województwach (z wyjątkiem: kujawsko-pomorskiego, lubuskiego, łódzkiego, podlaskiego, pomorskiego i wielkopolskiego) odnotowano tam najwyższe (poza handlem) przychody ogółem, a w 9 województwach (z wyjątkiem: dolnośląskiego, lubuskiego, łódzkiego, mazowieckiego, podkarpackiego, pomorskiego i śląskiego) odnotowano tam najwyższe (poza handlem) wynagrodzenia.

Mikroprzedsiębiorstwa z sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych dominowały w większości województw również pod względem najwyższych miesięcznych przychodów na 1 pracującego – mieściły się one w przedziale od 30 363 zł dla jednostek z województwa kujawsko-pomorskiego do 66 327 zł dla jednostek z województwa mazowieckiego (zob. tabl. 14). W województwie podlaskim najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w transporcie i gospodarce magazynowej (42 379 zł), a w pomorskim w przemyśle (38 195 zł).

Tablica 14. Miesięczne przychody na 1 pracującego według województw oraz sekcji PKD w 2019 r.
Table 14. Monthly revenues per 1 person employed by voivodships and NACE sections in 2019

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	W tym: Of which:				
		przemysł industry	budownictwo construction	handel; naprawa pojazdów samocho- dowych trade; repair of motor vehicles	transport i gospodarka magazynowa transporta- tion and storage	działalność profesjonalna, naukowa i techniczna professional, scientific and technical activities
				w zł in PLN		
OGÓŁEM TOTAL	27 364	24 599	22 847	41 909	23 909	17 042
Dolnośląskie	26 558	21 955	32 922	37 566	22 811	16 718
Kujawsko-pomorskie	20 679	21 753	15 932	30 363	19 984	13 868
Lubelskie	21 744	17 316	16 124	34 522	17 304	13 167
Lubuskie	23 276	20 770	16 809	33 781	28 457	12 143
Łódzkie	21 217	16 453	17 388	32 092	21 189	11 627
Małopolskie	23 164	19 644	17 431	36 336	18 197	13 801
Mazowieckie	40 129	30 507	34 694	66 327	28 297	24 239
Opolskie	20 580	19 611	18 669	31 574	17 002	8 924
Podkarpackie	24 343	16 576	14 730	31 719	22 017	10 050
Podlaskie	24 634	21 218	17 986	37 569	42 379	10 466
Pomorskie	26 083	38 195	21 852	35 391	21 516	16 368
Śląskie	27 966	23 209	30 711	46 937	26 250	14 536
Świętokrzyskie	24 587	18 038	17 783	38 142	27 556	10 313
Warmińsko-mazurskie	19 850	16 949	14 435	32 912	19 793	11 438
Wielkopolskie	25 339	32 637	19 605	36 115	20 921	20 218
Zachodniopomorskie	26 158	29 054	20 172	34 634	34 348	15 756

Biorąc pod uwagę miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego w mikroprzedsiębiorstwach (zob. tabl. 15) wśród analizowanych sekcji dominowała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – w 12 województwach odnotowano tam najwyższe wynagrodzenie. Wahało się ono od 2 869 zł dla jednostek z województwa lubelskiego do 5 514 zł dla jednostek z województwa mazowieckiego. W województwie kujawsko-pomorskim najwyższe przeciętne wynagrodzenie odnotowano w budownictwie (3 837 zł), w lubuskim w sekcji transport i gospodarka magazynowa (3 263 zł), w świętokrzyskim w handlu (2 795 zł), a w warmińsko-mazurskim w przemyśle (2 849 zł).

Tablica 15. Miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego według województw oraz sekcji PKD w 2019 r.

Table 15. Monthly gross wages and salaries per 1 paid employee by voivodships and NACE sections in 2019

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	W tym: Of which:				
		przemysł industry	budownictwo construction	handel; naprawa pojazdów samocho- dowych trade; repair of motor vehicles	transport i gospodarka magazynowa transporta- tion and storage	działalność profesjonalna, naukowa i techniczna professional, scientific and technical activities
				w zł in PLN		
OGÓŁEM TOTAL	3 349	3 186	3 022	3 347	2 995	4 079
Dolnośląskie	3 381	3 527	3 090	3 298	2 824	4 307
Kujawsko-pomorskie	3 072	3 086	3 837	2 854	2 603	3 114
Lubelskie	2 714	2 658	2 504	2 721	2 542	2 869
Lubuskie	2 964	3 080	2 705	2 956	3 263	2 822
Łódzkie	2 880	2 766	2 743	2 969	2 677	3 046
Małopolskie	3 198	3 048	2 786	3 029	3 120	3 547
Mazowieckie	4 355	3 602	3 624	4 361	3 317	5 514
Opolskie	2 882	2 985	2 839	2 852	2 612	3 066
Podkarpackie	2 661	2 714	2 700	2 631	2 468	2 873
Podlaskie	2 894	2 729	2 966	2 804	2 528	3 013
Pomorskie	3 458	3 455	2 939	3 255	3 185	4 780
Śląskie	3 250	3 349	2 878	3 343	3 426	3 621
Świętokrzyskie	2 697	2 710	2 574	2 795	2 467	2 682
Warmińsko-mazurskie	2 792	2 849	2 665	2 821	2 543	2 788
Wielkopolskie	3 325	3 134	2 981	3 502	3 126	3 714
Zachodniopomorskie	3 196	3 396	3 027	3 031	3 044	4 486

Analizując wyniki działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw w Polsce w 2019 r. według województw w ramach każdej sekcji PKD (analiza pionowa) zaobserwowano, że w każdej z pięciu omawianych sekcji, pod względem liczby jednostek i pracujących oraz wartości przychodów ogółem i wynagrodzeń brutto dominowały mikroprzedsiębiorstwa z województwa mazowieckiego. Najniższe wartości badanych cech w jednostkach do 9 osób pracujących w poszczególnych sekcjach odnotowywano w województwach – opolskim, podlaskim i warmińsko-mazurskim.

Bardziej zróżnicowane terytorialnie były wartości wskaźników działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorstw obliczone dla poszczególnych sekcji PKD. Województwo mazowieckie charakteryzowało się najwyższą wartością wskaźnika natężenia mikroprzedsiębiorstw w ramach trzech sekcji: handel; naprawa pojazdów samochodowych (1 590 mikroprzedsiębiorstw na 100 tys. ludności), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (1 489) oraz transport i gospodarka magazynowa (485). W budownictwie najwięcej mikroprzedsiębiorstw na 100 tys. ludności funkcjonowało w województwie małopolskim (1 072), a w przemyśle – w województwie pomorskim (651).

Z punktu widzenia liczby pracujących na 1000 mikroprzedsiębiorstw w poszczególnych sekcjach dominowały jednostki prowadzące działalność na terenie trzech województw: w przemyśle i budownictwie – z województwa łódzkiego (odpowiednio 2 629 i 2 089 osób), w sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych – z województwa pomorskiego (2 458 osoby), a w sekcjach transport i gospodarka magazynowa oraz działalność profesjonalna naukowa i techniczna – z województwa lubuskiego (odpowiednio 3 174 i 1 768 osób).

W przypadku wskaźnika miesięcznych przychodów na 1 pracującego oraz przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego brutto również dominowały jednostki mające siedzibę na terenie województwa mazowieckiego. Najwyższe miesięczne przychody na 1 pracującego w tym województwie występowały w sekcjach: handel; naprawa pojazdów samochodowych (66 327 zł), budownictwo (34 694 zł) oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (24 239 zł). W sekcji transport i gospodarka magazynowa najwyższą wartość tego wskaźnika odnotowano w województwie podlaskim (42 379), a w przemyśle – w województwie pomorskim (38 195). Najwyższe wynagrodzenie miesięczne brutto na 1 zatrudnionego w województwie mazowieckim występowało w trzech sekcjach: działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (5 514 zł), handel; naprawa pojazdów samochodowych (4 361 zł) oraz przemysł (3 602 zł). W budownictwie najwyższą wartość przeciętnego wynagrodzenia odnotowano w województwie kujawsko-pomorskim (3 837 zł), a w sekcji transport i gospodarka magazynowa w województwie śląskim (3 426 zł).

Uwagi metodologiczne

Przedsiębiorstwa o liczbie pracujących do 9 osób stanowią istotny element gospodarki, dlatego też podlegają od wielu lat obserwacjom statystycznym. Główny Urząd Statystyczny realizuje reprezentacyjne badanie tych podmiotów zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 września 2018 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2019 (Dz. U. z 2018 r. poz. 2103, z późn. zm.). Dane pozyskiwane są corocznie na sprawozdaniu SP-3 Sprawozdanie o działalności gospodarczej przedsiębiorstw. Zgodnie ze specjalizacją, zbieraniem danych od respondentów z terenu całego kraju zajmuje się Urząd Statystyczny w Łodzi.

Badanie przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 9 osób jest podstawowym źródłem danych statystycznych dla tej grupy jednostek. Informacje zbierane i publikowane przez Główny Urząd Statystyczny stanowią źródło wykorzystywane do tworzenia krajowej i regionalnej polityki gospodarczej, jak również różnego typu prac analitycznych i badawczych. Istotną rolę tych jednostek dla funkcjonowania polskiej gospodarki potwierdzają wskaźniki udziału w wartości produktu krajowego brutto lub liczbie pracujących.

Wpływ najmniejszych podmiotów na gospodarkę powoduje, że zapotrzebowanie na informacje dotyczące tych jednostek stale rośnie. Z drugiej strony podmioty te są niezmiernie czułe na jakiegokolwiek obciążenia nakładane przez administrację publiczną. Jednostki o liczbie pracujących do 9 osób prowadzą zazwyczaj uproszczoną księgowość i nie mogą dostarczać informacji tak dokładnych jak duże podmioty. Z uwagi na to, badanie tych przedsiębiorstw jest tak skonstruowane, aby możliwie maksymalnie zmniejszyć, zarówno częstotliwość jak i zakres pozyskiwania danych.

Podstawową formą zbierania danych jest formularz elektroniczny (zamieszczony na Portalu Sprawozdawczym dostępnym na stronie internetowej GUS). Podmioty sprawozdawcze o liczbie pracujących nie większej niż 5 osób mają możliwość przekazywania danych w formie papierowej. Corocznie badaniem objętych jest około 110 tys. jednostek, dobieranych na podstawie losowania warstwowego, co stanowi około 4% populacji przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 9 osób.

1. Zakres podmiotowy i przedmiotowy badania

W publikacji prezentowane są dane o podmiotach o liczbie pracujących do 9 osób (mikroprzedsiębiorstwach) objętych badaniem realizowanym na sprawozdaniu SP-3. Przedstawiona w publikacji zbiorowość obejmuje osoby prawne, jednostki nieposiadające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne, które prowadziły działalność gospodarczą w Polsce w 2019 r.

Informacje są prezentowane na poziomie województw określonych miejscem siedziby podmiotu sprawozdawczego, a także według rodzaju działalności zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007). Dane dotyczą zbiorowości podmiotów aktywnych, tj. prowadzących działalność gospodarczą w okresie sprawozdawczym.

Mikroprzedsiębiorstwo, dla którego w niniejszej publikacji prezentowane są dane, określono jako podmiot zaklasyfikowany do następujących sekcji według PKD 2007:

- Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (sekcja A – z wyłączeniem działu 01 Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową oraz z wyłączeniem osób fizycznych prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne);

- Górnictwo i wydobywanie (sekcja B);
- Przetwórstwo przemysłowe (sekcja C);
- Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (sekcja D);
- Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (sekcja E);
- Budownictwo (sekcja F);
- Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (sekcja G);
- Transport i gospodarka magazynowa (sekcja H);
- Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (sekcja I);
- Informacja i komunikacja (sekcja J – z wyłączeniem instytucji kultury mających osobowość prawną);
- Działalność finansowa i ubezpieczeniowa (sekcja K – z wyłączeniem banków, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, instytucji ubezpieczeniowych, biur i domów maklerskich, towarzystw i funduszy inwestycyjnych oraz towarzystw i funduszy emerytalnych);
- Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (sekcja L);
- Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (sekcja M);
- Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (sekcja N);
- Edukacja (sekcja P – z wyłączeniem szkolnictwa wyższego);
- Opieka zdrowotna i pomoc społeczna (sekcja Q – z wyłączeniem samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej);
- Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (sekcja R – z wyłączeniem instytucji kultury mających osobowość prawną);
- Pozostała działalność usługowa (sekcja S – z wyłączeniem działu 94 Działalność organizacji członkowskich).

Na potrzeby niniejszej publikacji dokonano dodatkowego grupowania w stosunku do obowiązujących przekrojów klasyfikacyjnych, ujmując pod pojęciem „Przemysł” sekcje:

- Górnictwo i wydobywanie (sekcja B);
- Przetwórstwo przemysłowe (sekcja C);
- Wytwarzaniem i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę (sekcja D);
- Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami, rekultywacja (sekcja E);

a pod pojęciem „Usługi” sekcje:

- Transport i gospodarka magazynowa (sekcja H);
- Zakwaterowanie i gastronomia (sekcja I);
- Informacja i komunikacja (sekcja J);
- Działalność finansowa i ubezpieczeniowa (sekcja K);
- Obsługa rynku nieruchomości (sekcja L);
- Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (sekcja M);
- Administrowanie i działalność wspierająca (sekcja N);
- Edukacja (sekcja P);
- Opieka zdrowotna i pomoc społeczna (sekcja Q);
- Kultura, rozrywka i rekreacja (sekcja R);
- Pozostała działalność usługowa (sekcja S).

Dane dotyczące przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 9 osób pozyskiwane na sprawozdaniu SP-3 obejmują podstawowe informacje o jednostce, w tym o: rodzaju prowadzonej działalności, liczbie pracujących i kwocie wynagrodzeń, wartości brutto środków trwałych, nakładach na rzeczowe aktywa trwałe (tj. nakładach inwestycyjnych i wydatkach na zakup używanych środków trwałych) oraz podstawowe dane o kondycji firmy (m.in. o wysokości przychodów, kosztów, zapasów i podatków). Stopień szczegółowości pozyskiwania informacji uzależniony jest od rodzaju prowadzonej ewidencji księgowej.

Jednostki sprawozdawcze, które prowadziły w ciągu badanego roku działalność handlową (detaliczną lub hurtową), gastronomiczną, transportową lub z zakresu ochrony zdrowia podają dodatkowo informacje specjalistyczne dotyczące tych działalności.

Dane zaprezentowane w niniejszym opracowaniu są publikowane z zachowaniem tajemnicy statystycznej, określonej w ustawie z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 1995 r. poz. 439, z późn. zm.), w następujących blokach tematycznych:

- podstawowe dane za lata 2014–2019;
- podstawowe dane według sekcji PKD;
- podstawowe dane według województw;
- podstawowe dane według województw i sekcji PKD.

Więcej informacji z obszaru badań przedsiębiorstw niefinansowych (w tym mikroprzedsiębiorstw) prowadzonych przez GUS zawiera Zeszyt Metodologiczny – Badania przedsiębiorstw niefinansowych.

2. Objaśnienia podstawowych pojęć

Pracujący – do pracujących zalicza się osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy, tj. umowy o pracę, powołania, mianowania lub wyboru (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo); pracodawców i pracujących na własny rachunek: właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin) jednostek prowadzących działalność gospodarczą (z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) oraz osoby pracujące na własny rachunek; agentów; osoby wykonujące pracę nakładczą; członków spółdzielni produkcji rolniczej.

Zatrudnieni – do zatrudnionych zalicza się osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę, powołania, mianowania lub wyboru (łącznie z osobami zatrudnionymi poza granicami kraju), w tym również: osoby zatrudnione przy pracach interwencyjnych i robotach publicznych, finansowanych z Funduszu Pracy, osoby młodociane pracujące na podstawie umowy o pracę, a nie w celu przygotowania zawodowego, osoby przebywające za granicą na podstawie delegacji służbowej; osoby pracujące w jednostce w formie zorganizowanych grup roboczych, tj. uczestników OHP (z wyjątkiem odbywających naukę zawodu), skazanych.

Przeciętne zatrudnienie oblicza się jako sumę przeciętnego zatrudnienia w poszczególnych miesiącach podzieloną przez liczbę miesięcy w badanym okresie (bez względu na to, czy jednostka funkcjonowała przez cały badany okres), po wcześniejszym przeliczeniu osób niepełnozatrudnionych na pełne etaty. Przeliczenia osób niepełnozatrudnionych na pełne etaty dokonuje się według godzin pracy ustalonych w umowie o pracę, w stosunku do obowiązującej normy.

Wynagrodzenia brutto obejmują wypłaty pieniężne, wypłacane pracownikom lub innym osobom fizycznym, stanowiące wydatki ponoszone przez pracodawców na opłacenie wykonywanej pracy, niezależnie od źródeł ich finansowania oraz bez względu na podstawę stosunku pracy bądź innego stosunku prawnego lub czynności prawnej, na podstawie których jest świadczona praca.

Przychody z całokształtu działalności (przychody ogółem) obejmują przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, pozostałe przychody operacyjne oraz przychody finansowe.

Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów to przychody netto ze sprzedaży w kraju i na eksport wytworzonych przez jednostkę produktów (wyrobów gotowych, półfabrykatów oraz usług), a także opakowań, wyposażenia i usług obcych, jeżeli są one fakturowane odbiorcom łącznie z produktami; oraz przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, tj. nabyte w celu odsprzedaży w

stanie nieprzetworzonym rzeczowe aktywa obrotowe oraz produkty wytworzone przez jednostkę, jeśli sprzedawane są one w sieci własnych sklepów obok towarów obcej produkcji, jak również kwoty należne za sprzedane towary i materiały, niezależnie od tego, czy zostały zapłacone.

Pozostałe przychody operacyjne to przychody związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki, a w szczególności: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie (w tym w drodze darowizny) aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z najmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa, przychody związane ze zdarzeniami losowymi.

Przychody finansowe to m.in. kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji (sprzedaży), zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżka dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności (koszty ogółem) obejmują koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów, pozostałe koszty operacyjne oraz koszty finansowe.

Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów obejmują koszt własny sprzedanych produktów (tj. koszty podstawowej działalności operacyjnej pomniejszone o koszty wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów) oraz wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu lub nabycia.

Pozostałe koszty operacyjne to koszty związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki, a w szczególności: strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych i środków trwałych w budowie, amortyzacja oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe, straty związane ze zdarzeniami losowymi.

Koszty finansowe to m.in. odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wymiarytowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

Wynik finansowy brutto oblicza się jako różnicę przychodów ogółem i kosztów ogółem – w przypadku nadwyżki kosztów ogółem nad przychodami ogółem wynik finansowy zapisuje się ze znakiem (-).

Sprzedaż detaliczna (łącznie z podatkiem VAT) to sprzedaż towarów własnych i komisowych (nowych i używanych) w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. sklepy, magazyny) w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców. W wartości sprzedaży detalicznej uwzględnia się wartość wytworzonych potraw i usług, sprzedanych wyłącznie we własnych placówkach gastronomicznych oraz wartość wytworzonych wyrobów sprzedanych we własnych punktach sprzedaży detalicznej. Sprzedaż detaliczna uwzględnia również dane z jednostek prowadzonych przez agentów, nie uwzględnia natomiast wartości sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową. Sprzedaż detaliczna reali-

zowana jest w cenach płaconych przez konsumentów (ceny realizacji), łącznie z podatkiem od towarów i usług VAT.

Sprzedaż hurtowa (łącznie z podatkiem VAT) to działalność polegająca na odsprzedaży zakupionych towarów we własnym imieniu, zwykle nieostatecznym odbiorcom (innym hurtownikom, detalistom, producentom). Wartość sprzedaży hurtowej w cenach realizacji obejmuje wartość sprzedanych towarów z magazynów własnych bądź użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność jednostki.

Wartość sprzedaży towarów handlowych i materiałów wykazują wszystkie jednostki sprawozdawcze, które prowadziły działalność handlową (detaliczną lub hurtową) niezależnie od tego, czy jest to przeważający rodzaj działalności.

Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej to wartość sprzedanych robót budowlano-montażowych zrealizowanych siłami własnymi (tj. bez podwykonawców) na rzecz obcych zleceniodawców. Wartość ta wyrażana jest w rzeczywistych cenach sprzedaży z uwzględnieniem upustów, rabatów i bonifikat, bez należnego od tej sprzedaży podatku od towarów i usług VAT. Roboty budowlano-montażowe obejmują działalność polegającą na wznoszeniu budynków i budowli począwszy od przygotowania terenu przez zróżnicowany zakres robót ziemnych, fundamentowych (stan zerowy), wykonywanie elementów nośnych, przegród budowlanych, układanie i pokrywanie dachów (stan surowy) do robót montażowych, instalacyjnych i wykończeniowych.

Przychody z działalności gastronomicznej (łącznie z podatkiem VAT) to wartość sprzedanych wyrobów (produkcji gastronomicznej), napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych, a także towarów handlowych (tj. towarów, które zostały sprzedane w takich samych opakowaniach, jak zakupiono, oraz po konfekcjonowaniu odsprzedane w niezmięnionej postaci) oraz wartość przychodów z pozostałej działalności (wpływów z usług świadczonych z tytułu działalności rozrywkowej, obsługi parkingów, telefonów, organizowania przyjęć poza zakładem i w zakładzie, wypożyczenia sali restauracyjnej, itp.). Wartość przychodów uzyskanych z działalności gastronomicznej wykazują wszystkie jednostki sprawozdawcze, które prowadziły działalność gastronomiczną niezależnie od tego, czy jest to przeważający rodzaj działalności.

Mikroprzedsiębiorstwa na 100 tys. ludności (wskaźnik natężenia mikroprzedsiębiorstw) to liczba aktywnych przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 9 osób przypadająca na 100 tys. ludności (przy wyznaczaniu wskaźnika natężenia mikroprzedsiębiorstw wykorzystano średnioroczną liczbę ludności według ich faktycznego miejsca zamieszkania, według stanu na dzień 30 czerwca).

Udział mikroprzedsiębiorstw do 1 osoby pracującej w mikroprzedsiębiorstwach ogółem (w %) to udział liczby aktywnych przedsiębiorstw, w których pracuje maksymalnie 1 osoba i jest to dla niej główne miejsce pracy, w liczbie aktywnych przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 9 osób.

Pracujący na 1000 mikroprzedsiębiorstw to liczba osób pracujących ogółem (według stanu na dzień 31 grudnia) w przeliczeniu na 1000 mikroprzedsiębiorstw.

Przeciętne zatrudnienie na 1000 mikroprzedsiębiorstw to liczba osób zatrudnionych przypadająca na 1000 mikroprzedsiębiorstw.

Wynik finansowy brutto na 1 mikroprzedsiębiorstwo (w zł) to wynik finansowy brutto w przeliczeniu na 1 mikroprzedsiębiorstwo (nadwyżka przychodów nad kosztami na 1 mikroprzedsiębiorstwo).

Wskaźnik rentowności obrotu brutto (w %) to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów ogółem.

Wskaźnik poziomu kosztów (w %) to relacja kosztów ogółem do przychodów ogółem.

Miesięczne przychody na 1 pracującego (w zł) to wartość miesięcznych przychodów ogółem w przeliczeniu na 1 pracującego.

Miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 zatrudnionego (w zł) obejmuje wynagrodzenia brutto przypadające miesięcznie na jeden pełny etat (przeciętne zatrudnienie).

Udział produkcji budowlano-montażowej w przychodach z całokształtu działalności (w %) to udział wartości sprzedaży produkcji budowlano-montażowej mikroprzedsiębiorstw prowadzących działalność budowlaną w wartości przychodów mikroprzedsiębiorstw ogółem.

Uwaga: Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.

Methodological notes

Enterprises with up to 9 persons employed are an important part of the economy, due to that fact they are a subject of statistical observation for many years. Statistics Poland executes a representative survey of those entities pursuant to the Council of Ministers Regulation of 14 September 2018 on the Statistical survey program of official statistics for 2019 (Journal of Laws 2018, item 2103 with subsequent amendments). The data are acquired annually on the basis of "SP-3 – Report on business activity of enterprises". According to its specialization, RSO in Lodz is responsible for collecting data from all the country regions.

Study of enterprises with up to 9 persons employed is the primary source of statistical data regarding this group of units. Information about the activity of these entities, collected and published by SP provides data used both for the needs of creating national and regional economy policy and many types of analytical and research works. Significant role of these entities in Polish economy is confirmed by their share in the GDP or number of persons employed.

The influence of the smallest entities on the economy forces constant request on information regarding this group. However, it must be noticed that these units are extremely sensitive to any burden imposed by public administration. Enterprises with up to 9 persons employed usually keep simplified accounting and are not able to provide information as detailed as the large entities. Regarding above, the survey of these units is organized in such a way that both the frequency and the scope of data collection are minimized.

Basic data collection source is an electronic form set on the Reporting Portal available on Statistics Poland website. Surveyed units with up to 5 persons employed are allowed to deliver the required data in paper form. Every year the survey covers approximately 110 thousand entities, chosen on the basis of stratified sample (which gives approximately 4% of the population of enterprises with up to 9 persons employed).

1. Subject and scope of the survey

The publication presents data on **enterprises with up to 9 persons employed (microenterprises)**. The group of entities presented in this publication comprises legal persons, entities without legal personality, and natural persons, which conducted economic activity in Poland in 2019.

The information are presented on the level of **voivodships** defined by the head office of the reporting entity or **type of activity** by Polish Classification of Activity (PKD 2007), consistent with NACE Rev. 2 classification and regards active entities i.e. conducting economic activity in the reporting period.

The data presented herein cover all microenterprises classified to the following sections according to NACE Rev. 2:

- Agriculture, forestry and fishing (section A – excluding division 01 Crop and animal production, hunting and related service activities; and natural person's holding);
- Mining and quarrying (section B);
- Manufacturing (section C);
- Electricity, gas, steam and air conditioning supply (section D);
- Water supply; sewerage, waste management and remediation activities (section E);
- Construction (section F);

- Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles (section G);
- Transportation and storage (section H);
- Accommodation and catering (section I);
- Information and communication (section J – excluding cultural institutions with legal personality);
- Financial and insurance activities (section K – excluding credit institutions, credit unions, insurance companies, brokerage and securities houses, assets management and investment funds, general pension societies and pension funds);
- Real estate activities (section L);
- Professional, scientific and technical activities (section M);
- Administrative and support service activities (section N);
- Education (section P – with exception of higher education);
- Human health and social work activities (section Q – excluding public health care facilities);
- Arts, entertainment and recreation (section R – excluding cultural institutions with legal personality);
- Other services (section S – excluding division 94 Activities of membership organisations).

As regards the binding classification sections, for the purposes of this publication the terms. Industry and Services was introduced. Industry including the following sections:

- Mining and quarrying (section B);
- Manufacturing (section C);
- Electricity, gas, steam and hot water and air conditioning supply (section D);
- Water supply; sewerage, waste management and remediation activities (section E);

and Services including the following sections:

- Transportation and storage (section H);
- Accommodation and food service activities (section I);
- Information and communication (section J);
- Financial and insurance activities (section K);
- Real estate activities (section L);
- Professional, scientific and technical activities (section M);
- Administrative and support service activities (section N);
- Education (section P);
- Human health and social work activities (section Q);
- Arts, entertainment and recreation (section R);
- Other service activities (section S).

Data on enterprises with up to 9 persons employed collected on SP-3 report include basic information about the enterprise, including: the kind of economic activity, number of persons employed, wages and salaries, gross value of fixed assets, outlays on tangible fixed assets (i.e. investment outlays and expenditures on purchase of second-hand fixed assets), basic data about the condition of the unit (i.e. the revenues, costs, stocks values and taxes). Detailed level of information required depends on the type of accounting records. Units that conducted activity (during the prescribed period) in trade sector (retail or wholesale), gastronomy, transport or health care provide further specialized information on these activities.

Data presented in the publication are collected on the SP-3 report and are published with the guarantee of statistical confidentiality according to Law on Official Statistics (Journal of Laws 1995, item 439 with subsequent amendments), in the following thematic blocks:

- basic data in 2014–2019;
- basic data by NACE sections;
- basic data by voivodships;
- basic data by voivodships and NACE sections.

More information in the area of non-financial enterprises surveys conducted by the Central Statistical Office is provided in the Methodological report – Non-financial enterprises surveys.

2. Main definitions

Persons employed (working) include persons employed on the basis of an employment contract, i.e., appointment, selection or nomination (including seasonal and casual employment); employers and self-employed; owners and co-owners (including helping family members) of business (excluding company's partners not working in the company); self-employed persons; persons working in Poland and abroad for the entities in which they are employed, regardless the duration of such employment; agents; persons performing outwork; members of agricultural cooperatives. Persons working on the basis of an order contract or contract for specific work are not deemed to be persons employed.

Employees (hired persons) – include persons hired on the basis of an employment contract, posing, election or appointment (including persons hired outside the country), including: persons employed on the basis of an employment contract, appointment, selection or nomination (including persons employed abroad), including: persons employed in intervention and public works financed by the labour fund, young people working on the basis of an employment contract and not for the purpose of vocational training; persons abroad in a business trip; persons working in enterprises in organized working groups, i.e. OHP participants (except those who attend vocational training), sentenced persons; persons working in the mining industry during the initial 28 days; foreigners working in Poland in accordance with the provisions of the Act of 20 April 2004 on promotion of employment and labor market institutions (Journal of Laws of 2013, item 674, as amended).

Average paid employment is calculated as the total average employment in individual months, divided by 12 (whether an enterprise operated for the whole year or not), after converting part-time employees into full-time employees. This conversion is done on the basis of the number of working hours specified in employment agreements, in relation to the standard number of hours in force.

Gross wages and salaries includes cash payments to employees or other individuals, which are expenses incurred by employers for the payment of their work, regardless of the source of their funding, and regardless of the basis of the employment relationship or any other legal relationship or legal action under which the work is performed.

Revenues from the whole activity (total revenues) include net revenues from sales of products, goods and materials, other operating revenues as well as financial revenues.

Net revenues from sales of products, goods and materials are net revenues from domestic and export sales of products (finished, semi-finished and services) manufactured by the entity, as well as packaging, equipment and third party services, if invoiced to customers along with products and net revenues from the sale of goods and materials, that is tangible current assets and products manufactured by an entity, purchased for resale in the same condition as received, if they are sold in a chain of own stores along with the foreign goods, as well as amounts due for goods and materials sold, regardless of whether or not they have been paid. Revenues from the sale of products, goods and materials for export include intra-Community deliveries to EU Member States and exports to non-EU countries.

Other operating revenues, that is revenues indirectly related to the entity's operating activities, in particular: profit from the disposal of non-financial fixed assets (fixed assets, fixed assets under construction, intangible assets, real estate investments and rights), obtained free of charge (including donations) assets (cash), damages, reversed provision, adjustments of write-offs revaluing non-financial assets, revenues from social welfare activities, income from rent or lease of fixed assets or investments in real estate and rights, revenues associated with extraordinary events.

Financial revenues, that is amounts due for dividends and shares in profit, interest from the loans granted, interest on term deposits, default interest, profit on disposal of investment (sale), reduction of revaluation write-offs of investment values in relation to the total or partial termination of causes resulting in permanent loss of their value, surplus of positive exchange differences over negative.

Costs of obtaining revenues from the whole activity (total costs) include cost of products, goods and materials sold, other operating and financial costs.

Costs of products, goods and materials sold include cost of products sold (i.e. basic operation costs decreased by the cost of generating benefits for the need of the entity and corrected by change in stock products) and value of goods and materials sold according to procurement or purchase prices.

Other operating costs are costs indirectly related to the entity's operating activity, in particular: loss on disposal of non-financial fixed assets and fixed assets under construction, depreciation of leased or rented fixed assets, unplanned depreciation (impairment charges), penalties, fines, damages, receivables written off in part or in full as a result of bankruptcy, composition or restructuring proceeding, provisions created for certain or highly probable future liabilities (loss on economic transactions in progress), write-offs revaluing non-financial assets, costs of maintaining social facilities, donations or free of charge transferred fixed assets, losses related to extraordinary events.

Financial costs, that is, among others, interest on bank credits and loans, interest and discount on bonds issued by the entity, default interest, loss on disposal of investments, revaluation write-offs of investment values, surplus of negative exchange differences over positive.

Gross financial result is calculated as the difference of total revenues and total costs – in case of surplus of total costs over total revenues, the financial result is recorded with the sign (-).

Retail sales of goods (including VAT) is the sale of own products and consignment (new and second hand) in retail sales outlet, catering establishments and other sales outlets (e.g. stores, warehouses) in amounts satisfying individual needs of consumers. The value of retail sales includes the value of the produced meals and services, sold only in own catering establishments and the value of produced products sold in own retail sales outlets. Retail sales also takes into account data from entities run by agents. However it does not include the value of marketplace sale performed by salespersons only paying a stall fee. Retail sales is realised in prices paid by consumers (realisation prices), including value added tax.

Wholesale (including VAT) is the business activities consisting of the resale of goods, usually not the final recipients (other wholesalers, retailers, manufacturers), purchased on the entrepreneurs own behalf. Wholesale value of goods sold from own and third part warehouses in which commodities belonging to the given entity are stored.

The value of sales of trade commodities and materials is reported by all reporting entities that conducted commercial activities (retail sales and wholesale), regardless of whether this is the prevailing type of activity.

Sale of construction and assembly production is the value of sold construction and assembly works performed using own resources (without subcontractors) for outside clients. This value is expressed in actual sales prices – taking into account all discounts, rebates and deductions – excluding value added tax (VAT). Construction and assembly works include activity consisting in construction of buildings and structures, starting from site preparation, through various scope earthworks, foundation works (zero state), constructing load bearing elements, building partitions, construction and covering of roofs (raw state), ending with assembly, installation and completion work.

Revenues from catering activity (including VAT) is the value of sold products (gastronomic production), alcoholic beverages and tobacco products, as well as consumer goods (i.e. goods that were sold in the same packaging as purchased, and after packaging resold in unchanged form) and the value of revenues from other activities (revenues from services connected with entertainment activities, parking lots, telephones, organizing parties outside the plant and in the plant, renting a restaurant room, etc.). The value of revenues from catering activity is reported by all reporting entities that conducted catering activity, regardless of whether this is the prevailing type of activity."

Microenterprises per 100 thousand population is the number of active enterprises with up to 9 persons employed per 100 thousand population (the indicator was delineated using annual number of population by the actual place of residence, as of 30 June).

The share of microenterprises up to 1 person employed in total microenterprises (in %) is the share of the number of active enterprises in which a maximum of 1 person is employed, and it is its main workplace in the number of active enterprises with up to 9 persons employed.

Persons employed per 1000 microenterprises is the number of persons employed in total (as of 31 December) per 1000 microenterprises.

Average paid employment per 1000 microenterprises is the number of paid employees employed on the basis of labour contract per 1000 microenterprises.

Gross financial result per 1 microenterprise (in PLN) is the gross financial result per 1 microenterprise (excess of revenues over costs per 1 microenterprise).

Gross turnover profitability indicator (in %) is the relation of gross financial result to total revenues.

Cost level indicator is the relation of total costs to total revenues.

Monthly revenues per 1 person employed (in PLN) is the value of monthly total revenues per 1 person employed.

Monthly gross wages and salaries per 1 paid employee (in PLN) cover monthly gross wages and salaries per full-time job (average paid employment).

The share of construction and assembly production in revenues (in %) is the share of sale of microenterprises' construction and assembly production, conducting construction activity, in total revenues of microenterprises in total.

Note: Due to rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item „total“